

משנה - זבחים - עיקר תוי"ט

[פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#) • [פרק ה](#) • [פרק ו](#) • [פרק ז](#) • [פרק ח](#) • [פרק ט](#) • [פרק י](#) • [פרק יא](#) • [פרק יב](#) • [פרק יג](#) • [פרק יד](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#)

פרק ב

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ו](#)

פרק ד

[משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#)

פרק ה

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ו

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)

פרק ז

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#)

פרק ח

משנה א משנה ב משנה ד משנה ו משנה ז משנה ח משנה ט
משנה י משנה יא משנה יב

פרק ט

משנה א משנה ב משנה ג משנה ו משנה ז

פרק י

משנה ב משנה ג משנה ד משנה ו משנה ז משנה ח

פרק יא

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו משנה ז
משנה ח

פרק יב

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו

פרק יג

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו משנה ז
משנה ח

פרק יד

משנה א משנה ב משנה ג משנה ה משנה ו משנה ז משנה ח
משנה ט משנה י

א

פרק

פרק א - משנה א

[א] הזבחים. שם אחד כולל כל הקרבנות הקרבים מבעלי חיים שנוהגים בו לדורות כאשר צונו השם. הרמב"ם. ועין תוספות יום טוב: **[ב]** **שנוזבחו.** עבודה קמיתא נקט, והוא הדין קבלה והולכה וזריקה פדתני סיפא. תוספות: **[ג]** ולאכל את הנאכלים. רש"י: **[ד]** ולשון הרמב"ם, ששחט שלא לשמן או שלא לשם בעלים: **[ה]** דיק ליה הרמב"ם מדתנן לבעלים: **[ו]** בגמרא, ומשום דלב בית דין מתנה עליהן: **[ז]** לאו דמשמע ליה מולקח. אלא מיתי ליה בגמרא מוכפר עליו הכהן מחטאתו, שתהא כפרה לשם חטאת: **[ח]** הכי דריש ליה, אין דבר אחר מחלל את קדשי בני ישראל. רש"י: **[ט]** ולבן בתירא דמשנה ג' דפסקו הרמב"ם והר"ב כמותו אפלו קדם חצות נמי. עין תוספות יום טוב: **[י]** ולרבן למאי הלכתא אתקש אשם לחטאת, לומר לך, מה חטאת טעונה סמיכה, דכתיב בה וסמך ידו על ראש החטאת, אף אשם טעון סמיכה. גמרא: **[יא]** על חטא. איכא חטאת ואשם נמי דאין באין על חטא, חטאת יולדת ואשם מצרע. אלא משום דרבא אתו על חטא, משוה להו אהדדי. תוספות:

פרק א - משנה ב

[יב] לשם פסח כו'. דמצינו מותר פסח בא שלמים, ואין מותר שלמים בא פסח, מה פסח שמוותר בא שלמים, שחטה לשם שלמים פסול, שלמים שאין מותרן בא פסח, אם שחטן לשם פסח אינו דין שיהו פסולים. וכן מצינו בחטאת שמוותר בא עולה, ואין מותר עולה בא חטאת. גמרא: **[יג]** **פשרים.** בגמרא בעי רבי זירא אי כשרים ועולין קאמר, ובתרתיה פליגי, אי כשרים ולא עולין קאמר, ובגבוה מודה לרבן ובנמוך פליגי, דבנמוך פסולים לגמרי:

פרק א - משנה ג

[יד] ולא דסבירא ליה דכל היום כשר ומשום הכי פוסל שלא לשמו, אלא איהו נמי פוסל ששחט קדם חצות, פדתנן במשנה ג' פרק ה' דפסחים. גמרא: **[טו]** **מקבל.** גמרא גמירי ליה ולית ליה טעמא בגויה. גמרא:

פרק א - משנה ד

[טז] שְׁמַע מִנֵּה דְכָל הַפֶּשֶׁר בְּזֶר לָאוּ עֲבוּדָה הִיא. וְקִשְׁיָא שְׁחִיטָה דְכִשְׁרָה בְּזֶר כְּדִתְנִן בְּסוּף פֶּרֶק ג' כּו'. וְיֵשׁ לוֹמַר דְּשִׂאֲנֵי שְׁחִיטָה, דְּבִהֲנָהוּ קִרְאֵי דְּמַעְטִיָּה רַחֲמָנָא שְׁלֵא לְשִׂמָּה בְּפִסְח וְחֻטָּאת, זְבִיחָה וְשְׁחִיטָה כְּתִיב בְּהוּ בְּהֲדִיא :

ב

פרק

פרק ב - משנה א

[א] זֶר. הָא דְּלֵא תְּנִי בְּעַל מוּם וְשִׁתּוּיֵי יַיִן וּפְרוּעֵי רֵאשׁ, מִשּׁוּם דְּכְתִיב בְּהוּ חֲלוּל בְּהֲדִיא. תּוֹסְפּוֹת : **[ב]** דְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעוּטֵי מֵאֵי כּו', אֶלָּא הֲכִי קֵאָמַר וְיִנְזָרוּ הַכֹּהֲנִים, יִתְרַחֲקוּ מִטְּמֵאָה. וְיִבְנִי יִשְׂרָאֵל אִף הֵם יִנְזָרוּ [לְמַד עַל הַזֶּר] כּו'. גִּמְרָא : **[ג]** שֶׁכֶּד כְּתוּב בַּתּוֹרָה וַתִּקְרָאנָה אוֹתֵי כֹּהֲנֵי וְאֶכְלְתִי חֻטָּאת הַיּוֹם. הֲרַמְבַּ"ם. וּמִדְּאִסּוּר בְּאֶכִילָה יִלְפִינן בְּקַל וְחֹמֶר שְׁאֵם עֶבֶד חֲלָל : **[ד]** טְבוּל יוֹם. דְּשָׂרֵץ וְדָמַת וְשִׂאֲרֵי טְמֵאוֹת שְׁלֵא הֲצִרְכוּ לְקַרְבָּן. רִשְׁי"י : **[ה]** וּכְלוּמַר וְטָהַר, מְכַלֵּל שֶׁהוּא טְמֵא. עֵינֵי תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב : **[ו]** מְחֻסֵּר בְּגָדִים. דֵּאָמַר קָרָא וְחִגְרַת אוֹתָם אֲבִיט וְגו' וְהִיָּתָה לָהֶם כְּהִנָּה לְחֻקַּת עוֹלָם, בְּזִמְנֵי שְׁבִגְדֵיהֶם עֲלִיהֶם כְּהִנָּתֵם עֲלֵיהֶם. גִּמְרָא : **[ז]** דְּכְתִיב וְעָרְכוּ בְּנֵי אֶהָרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַנִּתְחִים, הַכֹּהֲנִים בְּכֹהֲנֵן, מִכָּאן לְכַהֵן הַדְּיוּט שְׁלֵבֶשׁ בְּגָדֵי כַהֵן גְּדוּל וְעֶבֶד, עֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה. עֵינֵי תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב : **[ח]** כְּלוּמַר כְּפוּף, שְׁמַנִּיחַ זָדוּ כּו' וּלְפִיכֶךָ אֵינּוּ עוֹמֵד. אֲבָל יוֹשֵׁב לֹא, כְּדֵאִיתָא בְּגִמְרָא, דְּכְתִיב אוּ בְּגִשְׁתֶּם אֶל הַמִּזְבֵּחַ לְשֵׁרֶת, פִּרְשׁ רִשְׁי"י אֶתְקוּשׁ קָדוּשׁ לְשֵׁרוֹת : **[ט]** עָרַל. כַּהֵן שְׁמִתּוֹ אֶחָיו מִחֻמַּת מִילָה. רִשְׁי"י : **[י]** דְּמִלְתָּא דְּפִשְׁיטָא הִיא דְּבִן נֶכֶר שְׁעֶבֶד עֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה, וְאֵין צְרִיךְ לְקָרָא. וְכֵן כְּתַב הֲרַמְבַּ"ם. אֲבָל בְּגִמְרָא יִלְיָף לָהּ מִקְרָאֵי. וְעֵינֵי תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב : **[יא]** טְמֵא. זֶה וְאֵין צְרִיךְ לוֹמַר זֶה קִתְּנִי, דֵּהָא כְּבָר תְּנִי טְבוּל יוֹם. וְעֵינֵי תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב : **[יב]** לְעַמֵּד לְשֵׁרֶת, שְׁהָרֵי דְּוֹד קִדְשָׁה, כְּדְכְתִיב כִּי קִדֵּשׁ דְּוֹד וְכו', וְכִלֵּי שֵׁרֶת מִקְדָּשִׁין, דְּכְתִיב וַיִּמְשַׁחֵם וַיִּקְדֵּשׁ אוֹתָם [בְּמִדְּבָר ז]. רִשְׁי"י : **[יג]** בֵּין כַּהֵן לְכִלֵּי שֵׁרֶת בְּקַפְלַת הַדָּם, כְּדְכְתִיב וְלָקַח הַכֹּהֵן, שְׁתֵּהָא לְקִיחָה בְּעֶצְמוֹ שֶׁל כַּהֵן. רִשְׁי"י : **[יד]**

רְגִילֵי כּוֹי'. דְּעַל גְּבֵי אָדָם לֹא שְׂכִיחַ כְּמוֹ עַל גְּבֵי בְּהֵמָה: {טו} וְחֻכְמַיִם לְמִדִּין יָד מֵאֲצִבַּע. הֶרְמַבִּ"ם: {טז} הַכֶּבֶשׂ. שְׂאִינוֹ מְקוֹם מִתֵּן דָּמִים. אוֹ בְּמִזְבֵּחַ שְׁלֹא כְּנֶגֶד הַיְסוּד. רִשְׁ"י: {יז} אֵי הָכִי בְּשֵׁר נָמִי. אָמַר קָרָא לְכַפֵּר, לְכַפֵּרָה נִתְתִּיו וְלֹא לְדָבָר אַחֵר. גְּמָרָא. וְעֵין מִשְׁנָה ב' פָּרָק ג', דְּאֶסִּיפָא הַנִּתְנִין לְמִטָּה כּוֹי וְנִתְנִים בְּפָנִים נָמִי קָאֵי: {יח} אוֹ אֶל מִבֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, כְּמוֹ שְׂיִתְבָּאָר בְּפָרָק ה' מִן הַמְּסַכְתָּא הַזֹּאת. הֶרְמַבִּ"ם: {יט} וּבְגָמְרָא, פְּשִׁיטָא דְּאִין בּוֹ פֶּרֶת, דְּכִי כְּתִיב פֶּרֶת בְּאוֹכַל מִפְּגוּל שְׁנֵת־פֶּגֶל בְּמַחֲשָׁבָה, כְּדִלְקָמוֹ, וּמִשְׁנִינֵן דְּהָכִי קָאָמַר, אִם נָתַן בְּמַחֲשָׁבָה דְּחוּץ לְזִמְנֹו פְּסוּל וְאִין בּוֹ פֶּרֶת, דְּמַחֲשָׁבֶת פְּגוּל לֹא תִּילָא, הוֹאִיל וְלֹא שְׂרִינֵן בְּשֵׁר בְּאַכִּילָה:

פרק ב - משנה ב

{כ} דְּהָכָא בְּעוֹר שְׁתַּחַת הָאֵלֶּיָּה עֶסְקִינֵן, וְהוּי מִיַּדֵּי דְּמִיכַל. עֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ב - משנה ג

{כא} וּבְרִישׁ פָּרָק קָמָא כְּתַב כְּשֶׁשְׁחָטוֹן בְּפְרוּשׁ: {כב} זֹו דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְאָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, הֵן מְצִינֵנוּ בְּזָב וְזָבָה וְשׁוֹמֵרֶת יוֹם כּוֹי שֶׁהֵן בְּחִזְקַת טְהָרָה וְכִינֹן שְׂרָאוֹ סְתָרוֹ. אָמַר לוֹ הָרִי הוּא אוֹמֵר כּוֹי לֹא יִחָשֵׁב. פֶּרֶשׁ רִשְׁ"י דְּהָאֵי לֹא יִחָשֵׁב לְדָרְשָׁא הִיא. דְּהָא כְּתִיב לֹא יִרְצָה: {כג} חוּץ לְמְקוֹמוֹ כּוֹי'. בְּגָמְרָא יְלִיף לִיה מִקָּרָא: {כד} פֶּרֶת. בְּגָמְרָא יְלִיף לִיה בְּגִזְרָה שְׁנֵה: {כה} וְכְלוּמַר שֶׁהוּא סוּף הָעֵבוֹדוֹת. וְלַעוֹלָם בְּכָל הָעֵבוֹדוֹת תְּלוּי שְׂיָהּיוֹ כְּמַצּוֹתָן. וְכִדְתָּנֹן לְקָמוֹ:

פרק ב - משנה ד

[כו] כל שפן אם היתה מחשבתו במקצת שהוא כמצוה. רצונו לומר מחשבה כשרה. הרמב"ם: **[כז]** קבל כו'. או או קתני. רש"י:

פרק ב - משנה ה

[כח] אמר רבי יהודה. והר"ב העתיק רבי יהודה אומר. וכן לשון רש"י. והוא נכון, דהא פליג. עין תוספות יום טוב: **[כט]** והינו דקתני זה הכלל. גמרא: **[ל]** לאכל כו'. אף על גב דמרישא לאכל דבר שדרפו לאכל כו' שמעינן הא, דהשתא לאכל ולאכל דבר שאין דרפו לאכל לא מצטרף, לאכל ולהקטיר מבעיא. אצטריך, סלקא דעתך אמינא התם הוא דלאו פי אורחיה מחשב, אבל הקא דבהאי פי אורחיה ובהאי פי אורחיה אימא לצטרף, קא משמע לן. גמרא:

ג

פרק

פרק ג - משנה א

[א] הקשה הר"ר אפרים, איך יתכן שיהיה כל כך ספין ארפה מהר הבית עד עזרת ישראל, מאה שלשים וחמש אמות. ותרץ דמשפחת לה דשחית דרך גגין ועליות דלא נתקדשו. תוספות: **[ב]** או אם שגג ונכנס לעזרה או שעבד גם כן. הרמב"ם: **[ג]** והוא הדין לשאר טמאים שאינם מטמאים כלים: **[ד]** בנשים. אצטריך משום דבשאר עבודות פסולות אפלו כהנות. תוספות: **[ה]** ואף על גב דדם קדשים אינו מכשיר, חבת הקדש מכשרת, או כשהעבירה בנהר ועדין משקה טופח עליה. תוספות: **[ו]** וכלן. עין בפרוש הר"ב בריש פרק ח' דמעילה, דכתב שאם היה הפסול שקבל פסול טמאה, דאין לו תקנה בחזרה: **[ז]** שקבלו כו'. או הוליד או זרק. הרמב"ם: **[ח]** כהן קשר. ובדבר הראוי כו', לאפוקי מנחת עמר שהיא של שערים ואינה ראויה אלא לעבודה זו בלבד להתיר, ולא משום קרבן אתיא כו'. ובמקום הראוי לאפוקי נפגם המזבח, דכתיב וזבחת עליו, בזמן

שְׁהוּא שְׁלָם, דְּעָלְיוּ כְּלוּ מִשְׁמַע. רְשִׁי:

פרק ג - משנה ב

[ט] כְּלוּמַר כִּינּוּן שֶׁהַפְּסוּל לֹא הוּלֵיךְ. דְּאֵלּוּ הוּלֵיךְ, אִי אֶפְשָׁר לְתַקּוֹן. גְּמָרָא: **[י]** וְזֶה לְשׁוֹן הֶרְמֵב"ס, אָמַר שֶׁזֶה הַדָּם שֶׁקִּבֵּל אוֹתוֹ הַכֶּשֶׁר וּנְתַנוּ לְפְסוּל אִם זָרַק אוֹתוֹ הַפְּסוּל כּוֹי הוּאֵיל וְזֶה שֶׁשָּׁנָה הַשְּׁנוּי הִזָּה אֵינוֹ רְאוּי לְזְרִיקָה, וְכִמוֹ שֶׁאֵין מִחֲשַׁבְתּוֹ פּוֹסֵל הוּאֵיל וְאֵינוֹ רְאוּי לְאוֹתָהּ עֲבוּדָה גַם כֵּן אֵין פּוֹסֵלִין מֵעֲשָׂיו. עַד כָּאן. דְּאֵלּוּ כֶּשֶׁר נִתְּנוּ עַל גְּבֵי הַכֶּבֶשׂ, כִּינּוּן דְּבַעֲלִים נִתְּכַפְּרוּ אֵין זְרִיקָה דְּלֹא מְכַפֶּרֶת [הֵינּוּ הַדָּ שְׁנֵי דְחִזְרַת הַכֶּשֶׁר דְּהָא כְּבֵר נִתְּכַפְּרוּ בְּקַמִּיתָא] שְׂרִיא בְּשָׂר בְּאֶכִילָה. גְּמָרָא: **[יא]** **שְׁלֹא כּוֹי**. פְּרוּשׁ אוֹ שְׁלֹא כּוֹי: **[יב]** פְּרוּשׁ, כֶּשֶׁאֵין הַטְּמֵא רְאוּי לְטְמֵא הַכְּלִי:

פרק ג - משנה ג

[יג] **כְּחֲצֵי זֵית**. צְרִיךְ עֵינוֹ, דְּהָא תִּנְיָנָא לֵה חֲדָא זְמַנָּא בְּסוּף פְּרָק דְּלַעִיל. תּוֹסְפּוֹת יוֹם יוֹם יוֹם: טוֹב וְעֵין

פרק ג - משנה ד

[יד] **הַעוֹר**. חוּץ מֵעוֹר הָאֵלֶּיָה שֶׁהוּא לְאֶכִילָה. הֶרְמֵב"ס: **[טו]** **הֶרְטָב**. הוּא הַמֶּרֶק. הֶרְמֵב"ס. וְעֵין רִישׁ פְּרָק ט' דְּחֲלִין: **[טז]** וּבְרִישׁ פְּרָק הַעוֹר וְהֶרְטָב מְפָרֵשׁ תְּבִלִין בְּלֶבֶד. דְּאֵלּוּ דֵּק דֵּק אֶכֶל מְעַלְיָא הוּא. וּבְמִשְׁנֵה ה' פְּרָק ב' דְּטָבוּל יוֹם מְפָרֵשׁ, הַתְּבִלִין וְהַמֶּרֶק וְשִׁמּוֹן בְּשָׂר שְׁנֵמוֹת. וְנִרְאֶה לִי שֶׁכָּל אֶחָד לְמַד מֵעֵינֵינוּ: **[יז]** **הַגִּידִים**. שֵׁם נוֹפֵל עַל הַגִּידִים מִמֶּשׁ וְעַל הַעוֹרָקִים הַדּוֹפְקִים וְשֶׁאֵינָם דּוֹפְקִים וְעַל מֵיתָרִים וְעַל הַגִּידִים הַקּוֹשְׁרִים הַפְּרָקִים. הֶרְמֵב"ס:

פרק ג - משנה ו

[יח] דגבי מחשבת חוץ לזמנו פתוב שלישי, ודרשינן שיהא אותו חוץ משלש בדם ובשר ובאימורים, דהינו חוץ לעזרה ממש. שבשעת התר במות נשתלש בכל אלה. גמרא. ומהאי טעמא נמי לא פסל כשמחשב לפנים, כדאיתא בגמרא דף פ"ב. וצריך עיון בנתנים בפנים כשמחשב לחוץ שהוא מקום משלש אמאי כשר. ותו בגמרא דבשובר עצמות לא פליג, דזבחה גופיה מי מפסל. על מנת שיאכלוהו טמאים כו' לא פליג נמי מהאי טעמא. לישנא אחרתא כלא ישמעו לו הטמאים כו', הלכך אין מחשבתו מחשבה לערב דמו. רבי יהודה לטעמיה דאמר אין דם מבטל דם:

ד

פרק

פרק ד - משנה ב

[א] שאם. הר"ב העתיק אם, והיא גרסה נכונה: **[ב]** חוץ מיתרת הכבד ושתי הפליות שהוא צריך ללמד מפר כהן משיח האמור למעלה הימנו. והא ליכא למימר דלהכי הדר ואקשינהו להא מלתא, דהאי קרא כתיב ביה כפרה וכפר עליהם וגו', ואמורין לא מעכבא כפרה, אלא כלה לדרשא [וסרסהנ]. רש"י. ועין תוספות יום טוב:

פרק ד - משנה ג

[ג] הקמץ. ואי קשיא פשיטא דקמץ לא מחיב עליה כרת משום פגול דהא אי אכל מניה פקע ליה פגוליה שיהרי לא קרב המתיר. תריץ, כגון שהצת

האור ברבו דחשיב כמאן דקרב כו'. רש"י: [ד] דאין לה מתיר בעבודת המזבח, דאף על גב דקמיצת הקמיצה קודמת, הקטרה דקמיצה לא מחיבה שתקדום. ועין תוספות יום טוב: [ה] רש"י. וטעמיהו, דבמנחת כהן חוטא פליג רבי שמעון בריש פרק ו' דמנחות, וסבירא ליה דנקמץ: [ו] רש"י. ולא ידענא למאי נפקא מנה פרשו כד בקאן. תוספות יום טוב. ולי נראה דקא משמע לן דאפלו על השירים אינו חיב, דלא תימא דדמי לשירים דמנחה דקמץ מתירו הוא הדין כאן הנתנה על המצרע מתירו, קא משמע לן. תוספות חדשים: [ז] רבי שמעון אומר. נראה דרבי שמעון דהכא הוא רבנן דלעיל גפי נסקים. וקשה אמאי לא ערב דתרוניהו חד טעמא הוא. תוספות. ואפשר משום דלא דמו לאינד במאי שאין שריו נאכלין. ובזה לא קשיא קשיתי דלעיל [אות ו]: [ח] מתירים. בגמרא יליף לה:

פרק ד - משנה ד

[ט] אמוריהו. אבל בשרן הנשרפות אין בהן משום פגול, לפי שאין לו דבר המתירו. הרמב"ם. והינו דאצטריך לאשמעינן. דאי אמוריהו, כל הזבחים יש פגול באמוריהו, כמו שכתב הרמב"ם: [י] פרוש על הפרכת, שאינה צריכה נגיעה. ומתן דמים, פרוש על מזבח הזהב:

פרק ד - משנה ה

[יא] [יב] גמרא תמורה דף ג': [יג] פטור. לא מצאתי טעם מפרש. ואפשר מדכתוב למען אשר יביאו בני ישראל את זבחייהם [ויקרא יז], ודרשינן זבחייהם דוקא: [יד] מחיב. בגמרא, אמר רבי יוסי רואה אני בכלן להחמיר, שנקמר בהן לה'. ועין תוספות יום טוב: [טו] עקר הלמוד עין סוף פרק ח' דחלין בפרוש הר"ב: [טז] טמאה. לא טמאת עצמן ולא טמאת הגוף. רצונו לומר שהטמא אם אכל קטרת ולבונה או הקריב עצים טהורים, שהוא פטור. וכן אם הוא טהור והן טמאים. הרמב"ם. ועין תוספות יום טוב:

פרק ד - משנה ו

[יז] זבח. שְׁנֵי אֲמָר [ויקרא יז] וּבֶשֶׁר זָבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיו, שְׁתֵּהִיָּה זְבִיחָה עִם שְׂאֵר עֲבוֹדוֹת לֶשֶׁם שְׁלָמִים, וְכֵן שְׂאֵר הַקֶּרְבָּנוֹת. הֲרַמְבַּ"ם: **[יח]** וּמִשְׁמַע דְּתַנָּא קָמָא נְמִי אֲשׁוּחַט קָאִי כּוֹי. וְהֲרַמְבַּ"ם פִּרְשׁ דְּתַנָּא קָמָא מְצָרִיד שְׁתֵּהִיָּה כּוֹנֵת בְּעַל הַקֶּרְבָּן כּוֹי, וּפְלִיג רַבִּי יוֹסִי כּוֹי וְאֵתָא שְׁפִיר שְׂאִין הַמְחַשְׁבָּה כּוֹי לְאִפּוֹקִי לְתַנָּא קָמָא דְּמְצָרִיד גַּם כֵּן לְמַחְשָׁבַת בְּעַל הַקֶּרְבָּן. וּמְפַל מְקוֹם אָף תַּנָּא קָמָא לֹא אָמַר אֶלָּא לְכַתְחֻלָּה וְלֹא דְבַעֲלִים מְפַגְלִים. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

ה

פרק

פרק ה - משנה א

[א] וּדְבַר תּוֹרָה דְּחֻטָּאת וְאֲשֶׁם קִדְּשֵׁי קִדְּשֵׁים הֵם. וְלִמְדֵנוּ הָעוֹלָה לְפִי שְׁשׁוּנָה עִם הַחֻטָּאת וְאֲשֶׁם בְּשַׁחֲיטָה וּבְקַבּוּל דָּמָה. הֲרַמְבַּ"ם. וְתִימָה, דְּלֹא כָּתֹב גַּם כֵּן זְבִיחֵי שְׁלָמִי צְבוּר. וְרַשִׁי כְּתָבָה. וְכֵן הוּא בְּגִמְרָא דְּף נִ"ה: **[ב]** אֲשַׁכְּחֵן בְּן צֹאן, בֶּן בָּקָר מְנֻלָּו, אָמַר קָרָא וְאִם מִן הַצֹּאן, וְיִי מוֹסִיף עַל עֵינֵן רֵאשׁוֹן וְיִלְמַד עֲלִיוֹן מִתְחַתּוֹן. גְּמָרָא: **[ג]** תִּימָה דְּגַבֵּי חֻטָּאת נְמִי כְּתִיב וְלָקַח וְנָתַן וְלֹא אָמַרִינֵן מַה נִּתְיָנָה בְּעַצְמוֹ כּוֹי. וְשָׁמָּא הָכָא דְּרִישׁ מְשׁוּם דְּמִיתָר דְּכְתִיב בְּמִצְרַע עֲשִׂיר וְעֵנִי. וְאָף עַל גַּב דְּבִתּוֹרַת כְּהֻנִּים דְּרִישׁ מִקָּמָאִי, אֲבַתְרָא סְמִיד. תּוֹסְפוֹת: **[ד]** דְּכְתִיב בְּחֻטָּאת הָאֲשֶׁם הוּא, מַה חֻטָּאת טְעוֹנָה כְּלִי אָף אֲשֶׁם טְעוֹן כְּלִי. גְּמָרָא: **[ה]** פֶּר כּוֹי. שְׁהֵן חֻטָּאוֹת, דְּכְתִיב בְּפֶר בֶּן בָּקָר לְחֻטָּאת, וְהַשְּׁעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לֵה' וְעָשָׂהוּ חֻטָּאת: **[ו]** בְּצִפּוֹן. מִכְּתֵל הַמִּזְבֵּחַ צְפוֹנִי עַד כְּתֵל הָעֶזְרָה. וְהוּא שְׁשִׁים אַמָּה וְחָצִי, וְכֵל שְׁכָנְגָד הַרְחֵב הִזָּה מִכְּתֵל הָאוּלָם עַד הַכְּתֵל הַמְזֻרְחִי וְהוּא שְׁבַעִים אַמָּה אַמָּה. הֲרַמְבַּ"ם: **[ז]** טְעוֹן. לְשׁוֹן צֶרֶד: **[ח]** וּבְפָרִים הַנְּשָׂרְפִים דְּמִשְׁנָה ב' כְּתִיב לְפָנֵי ה' אֵת פָּנֵי פָרְכַת הַקֹּדֶשׁ [ויקרא ד]:

פרק ה - משנה ב

{ט} בלשון רבים. דקימא לן דשאר שבטים מביאין על ידיהם. ופר העלם נקטיה בלשון יחיד אף על גב דגם כן שאר שבטים כו', משום דאתי למטעי דאירי נמי בפר שמביא צבור בעבודה זרה, והאי עולה הוי. תוספות: **{י}** והשאר הקשו כדלעיל. רש"י:

פרק ה - משנה ג

{יא} ופנה כו'. ששני כבשים קטנים יוצאים מן הכבש שבהן פונין ליסוד ולסובב, כדאמרינן בגמרא. ובספר צורת הבית סמכתיה על מקרא ויחזקאל מג ומעלתהו פנות קדים, מדלא כתיב ומעלתו: **{יב}** דילפינן לה מים של שלמה. בגמרא: **{יג}** שופך. דכתיב ואת כל דמה ישפך אל יסוד המזבח: **{יד}** ובקדשים הלילה הולך אחר היום. דכתיב לא יניח ממנו עד בקר. רש"י:

פרק ה - משנה ד

{טו} וכתבו התוספות, ולא היה לו לפרש לענין טבול יום ומחסר כפורים, שזה הדין נוהג בכל הקדשים אפלו קלים. ואני אומר דאף יוצא לא הנה ליה לפרש, מדאשפחן דמפסלי ביוצא חוץ לחומת העיר: **{טז}** תימה דמהאי טעמא הוי ליה למימר נמי גבי זבחי שלמי צבור, דהא לא כתיב בהו קדשי קדשים וילפינן מדאתקש לעולה. תוספות: **{יז}** לא בקרן שעל המזבח אלא כלומר בזוית. דעולת בהמה נעשה למטה: **{יח}** עין בגמרא דצריך לתרגם יתבני מדבחה. דמקדשא משמע שהיה בבנין אלא שלא היה מקדש בדמים. תוספות יום טוב: **{יט}** עין בסוף פרקין בפרוש הר"ב. ודאמרן תחלת, לאו למעוטי שירים, דאינהו נמי בעי יסוד. ודלא תני להו הקא פרש ר"י מאורלייני"ש נמי דכיון דאשמעינן בפנימיות וגם התחיל למתני בחיצוניות, הוא הדין בכלהו. ועין תוספות יום טוב:

פרק ה - משנה ה

[כ] כְּדִרְשֵׁינוּ, אוֹתָהּ דְמָה לְמַעְלָה, וְאִין אַחֲרֵת דְמָה לְמַעְלָה. תּוֹסְפוֹת:

פרק ה - משנה ו

[כא] דְאִתְקִישׁ לְשִׁלְמִים. וְכֵן לְשִׁתֵּי מִתְנֹת כּו'. וְכִמּוֹ שְׁכָתֵב הַר"ב בְּסֻמוֹד:
[כב] בְּעִזָּרָה. יֵשׁ לְדַקְדָּק אֲמַאי שְׁנָה לְשׁוֹנוֹ מִדְלַעִיל. וְנִרְאָה לִי דְתַנָּא דְלַעִיל
סָרִיד בְּלִישְׁנִיה דְבִפְרָק י"ד מִשְׁנָה ד', דְהֵתֵם קָאִי עַל מִשְׁפָּן: **[כג]** כְּדַכְתִּיב
אֶת חֲזָה הַתְּנוּפָה וְאֶת שׁוֹק הַתְּרוּמָה תִּאֲכְלוּ בְּמִקּוֹם טְהוֹר: **[כד]** לְנִשְׂיָהֶם
כו'. כָּל הַנְּאָכְלִים לַכֹּהֲנֹת נְאָכְלִים לְעַבְדֵי הַכֹּהֲנִים וְלְנִשְׂיָהֶם כְּתְרוּמָה.
הַרְמַב"ם:

פרק ה - משנה ז

[כה] דְלָא תִימָא כְּנֶגֶד הַפֶּתַח דְּוִקָא. רַש"י. וְהָא דַכְתִּיב בְּקַמִּיתָא פֶּתַח,
מִפְרָשׁ בְּגִמְרָא, לוֹמַר בְּזִמְן שְׁפַתַח הַהִיכָל פְּתוּחַ וְלֹא בְזִמְן שֶׁהוּא נָעוּל.
וְקָרָא שְׁלִישִׁי לְפָסֵל צְדִי צְדָדִין. פֶּרֶשׁ רַש"י כְּגוֹן לְשָׁכוֹת וְאֶפְלוּ תוֹכָן קִדְשׁ.
עַד כָּאן. וְכִלּוּמַר דְאֵלוּ אַחֲוֵרֵי הַהִיכָל כְּשֶׁר. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[כו]**
וְאִינּוּ נְאָכְלִין אֶלָּא בְיוֹם הַשְּׁחִיטָה וְהַלִּילָה וּמִמְחֲרַת עַד לַיִל שְׁלִישִׁי.
הַרְמַב"ם. וְהִינוּ דְלֹא תֵנּוּ אֶלָּא וְלִילָה אַחַד, וְהוּא הַלִּילָה שְׁבִין שְׁנֵי הַיָּמִים.
וְיִלְפִינוּ לִיה בְּגִמְרָא מְקָרָא. עֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ה - משנה ח

[כז] וכתוב בעולה חטאת ואשם, הווי להו שלשה כתובים הפאים כאחד דלכלי עלמא אין מלמדיו, הלכך לא מהני גזרה שנה דזריקה זריקה דלקמן למילף שתי מתנות. גמרא: **[כח]** יש לתמה, דהא כתיב שם ואכלתם שם לפני ה'. ועוד כו'. ונראה לפרש דנפקא לן מדמקשינן לחזה ושוק של שלמים לאכילת שני ימים, והוא הדין לענין שנאכליו בכל העיר. תוספות. ועין תוספות יום טוב: **[כט]** אינו נאכל. תימה לתני נמי דאינו נאכל אלא על מצות ומרורים. [ותרץ הר"ר חיים] דלא חשיב אלא דבר שפנגדו בקדשים והוא חלוק מהם, דשאר קדשים נאכלים ביום ובלילה עד היום לכל אדם בכל מאכל, ופסח אינו נאכל אלא בלילה עד חצות ולמנוייו וצלי. אי נמי לא תני מצות ומרורים דאין מעכבין. אי נמי לאו מצוה דגופיה. תוספות: **[ל]** חצות. כלומר אפלו מדין תורה, ולהכי קתני אלא. ומתניתין רבי אלעזר בן עזריה היא דדריש נאמר כאן בלילה הזה ונאמר להלן ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה, מה להלן עד חצות, אף כאן עד חצות. גמרא:

ו

פרק

פרק ו - משנה א

[א] ששחטון. מדאורייתא שוחט לכתחלה. כדדרשינן מוזבחת עליו. ושמא הא דנקט דיעבד, מדרבנן, שלא תרביץ גללים. תוספות: **[ב]** והא דדרשינן עליו שיהא שלם, הכא דיק משום דוזבחת עליו משמע שמצוה לזבח עליו. תוספות:

פרק ו - משנה ב

[ג] כלומר דדלי דלות. והינו דכתב ומשמע נמי וכו', דכלהו חדא קרא וחדא דרשא: **[ד]** תימה דלא ילפינן נמי למליקה. ושמא לא ילפינן אלא מידי דאשכחן דבעי מזבח כמנחה. תוספות: **[ה]** והרמב"ם כתב ושגרי

הדם של עולות וְחֲטָאוֹת הַנֶּאֱכָלוֹת וְאֲשָׁמוֹת וְשְׁלָמִים שְׁשׁוּפְכִים עָלֶיהָ:

פרק ו - משנה ג

[ו] וְלִשְׁלֹשָׁה דְבָרִים הִנְעָשִׂים בָּהּ לְמִטָּה אֵינוֹ עוֹלָה וְאֵינוֹ מִקִּיף, אֶלָּא עוֹמֵד עַל הַרְצָפָה בְּקֶרְקַע. רש"י: **[ז]** וְלִפִּי זֶה כָּבֵשׁ קֶטֶן הָיָה גַם כֵּן לְשִׁמְאֵל. רש"י. וְכֵן כָּתְבוּ הַתּוֹסְפוֹת. וְכִמּוֹ שֶׁהָיָה כָּבֵשׁ קֶטֶן שֶׁפָּנָה אֶל הַסּוּבָב לְמִזְרַח הַכָּבֵשׁ. וְעֵינַי תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ח]** וְחוֹזְרִים כּו'. בְּדֶרֶךְ שֶׁעָלוּ בוֹ. וְאֵין מִקִּיפִין, דְּכָל כַּמָּה דְּמַצִּינֵן לְמַעוֹטֵי בְּהִלּוּדֵי שֶׁל שִׁמְאֵל מִמַּעֲטִין. רש"י. וְתוֹסְפוֹת כָּתְבוּ דְטַעַמָּא דְהָכָא חֲזָרְתוּ עַל הָעֵקֶב הָיִי דְרָךְ לְמִין:

פרק ו - משנה ד

[ט] חֲטָאוֹת כּו'. מִשּׁוּם דְּדָם חֲטָאוֹת קוֹדֵם לְעוֹלָה, מִפְּרֵשׁ חֲטָאוֹת תְּחִלָּה. תּוֹסְפוֹת: **[י]** וְאֵין כֵּן לְשׁוֹן הַבְּרִיתָא בְּסוּף פְּרָקִין. אֶלָּא חוֹתֵךְ שְׂדֵרָה וּמִפְּרָקֵת בְּלֹא רֵב בְּשֵׁר עַד שֶׁיִּגִּיעַ לְוֶשֶׁט אוֹ לְקִנָּה חוֹתֵךְ סִימָן אֶחָד אוֹ רַבּוֹ וְרֵב בְּשֵׁר עִמוֹ. וּפְרֵשׁ רִשְׁיִי שְׂדֵרָה, חוֹט הַשְּׂדֵרָה. מִפְּרָקֵת, עֶצֶם הַצְּנֹאֵר. בְּלֹא רֵב בְּשֵׁר הַמִּקְפֵּת, דָּאֵי לֹא הָכִי הוּא נִבְלָה. וְעֵינַי תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[יא]** לְפִינֵן לֵה בְּגִמְרָא מִקְרָא: **[יב]** לְשׁוֹן רִשְׁיִי, הַזָּאָה אוֹחֵז בְּגוּף הָעוֹף וּמַעֲלָה וּמוֹרִיד בְּכַח וְהָדָם נִתְּזוּ מֵעֲצָמוֹ: **[יג]** וּבְמִנְחוֹת פֵּרֶשׁ רִשְׁיִי, מְצוּי, סוּחֵט בֵּין אֲצִבְעוֹתָיו וְנִצּוֹק הָדָם הוֹלֵךְ לְמִרְחוֹק: **[יד]** לֹא יִדְעָנָא לְמֵאֵי אֲצִטְרִיךְ לְהֵאֵי, דְּקָרָא גוּפִיָּהּ הָא קָאֵמֵר יִמְצָה אֶל יְסוּד הַמְּזִבֵּחַ. אֲבָל בְּגִמְרָא מִיְתֵי הַבְּרִיתָא עַל הַהֲזָאָה שֶׁתְּהֵא לְמִטָּה וְלֹא לְמַעַלָּה. וְכֵן כָּתְבַתְּ הַר"ב בְּעֲצָמוֹ רִישׁ קַנִּים. וְעֵינַי תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ו - משנה ה

[טו] וְלֹא סָגִי לֹן בְּהֵכִי, דְּהָא גִזְרָה שְׁוָה אֵית לֹן לְמוּל עֶרְף, דְּיִגִּילַף נְמִי לְיִסוּד. אֶלָּא כְּדֵאִיתָא בְּבְרִיתָא, דְּכָתִיב וּמִלֵּךְ וְהַקְטִיר, מָה הַקְטִירָה בְּרֵאשׁ

הַמְזִבֵּחַ, אֵף מְלִיקָה בְּרֹאשׁ הַמְזִבֵּחַ. וְעוֹד נֹאמֵר וְהַקְטִיר וְנִמְצָה דָּמוֹ, וְכִי תֵעָלֶה עַל דַּעְתְּךָ לְאַחַר שֶׁהַקְטִיר חוֹזֵר וּמְמַצָּה, אֲלֵא לֹא לֹמַר לְךָ מִה הַקְטִירָה בְּרֹאשׁ הַמְזִבֵּחַ אֵף מְצוֹי בְּרֹאשׁ הַמְזִבֵּחַ: {טז} וְזֶה לְשׁוֹן רִשׁוֹנֵי, עֲרֹפֶה, גִּבֵּה רֹאשָׁה. מוֹל עֲרֹפֶה, לְמִטָּה לְצַד הָאֲגָפִים מוֹל הַרֹאֶה אֶת הָעֶרְף. עַד כָּאן. וְצָרִיךְ עִיוֹן, דְּהוּהָ לִיּה לְפָרֵשׁ בְּמִשְׁנֵה הַקּוֹדְמֹת: {יז} בְּגִזְרָה שְׁוֹה וּמֶלֶק וּמֶלֶק. וְכִתְבוּ הַתּוֹסְפוֹת, דְּלִיכָא לְמִילָף מְלִיקָה דְחֻטָּאת דְּתִהֵא גַם כֵּן בְּרֹאשׁ הַמְזִבֵּחַ, דְּכִיּוֹן דְּמְלִיקָה דְּעוֹלָה לֹא יִלְפִינָן אֲלֵא בְּהַקְשׁ אִינוּ חוֹזֵר וּמְלַמֵּד בְּגִזְרָה שְׁוֹה: {יח} הַרְמַבְיִים. וְלֹא סָגִי לָן כּוֹי. וְנִילָף נְמִי בְּגִזְרָה שְׁוֹה לְלֹא יִבְדִּיל. אֲלֵא כְּדֹאִיתָא בְּבְרִיתָא דְּתַלְמוּד לֹמַר וּמֶלֶק וְהַקְטִיר, מִה הַקְטִירָה הָרֹאשׁ לְעֶצְמוֹ וְהַגּוֹף לְעֶצְמוֹ, אֵף מְלִיקָה כּוֹי. וּמִנִּין שֶׁהַקְטִירָה הָרֹאשׁ לְעֶצְמוֹ וְהַגּוֹף כּוֹי, שֶׁנֹּאמֵר וְהַקְטִיר אוֹתוֹ, הֲרִי הַקְטִירָה הַגּוֹף אֲמוּרָה, הֵא מִה אֲנִי מְקִיִּים וְהַקְטִיר הַמְזִבֵּחַ כּוֹי, בְּהַקְטִירָה הָרֹאשׁ הַכְּתוּב מְדַבֵּר: {יט} וּמְמַצָּה. דְּלֹא כְּתִיב אֲלֵא מְצוֹי בְּלֶבֶד: {כ} מְלִשׁוֹן אֵין מְקִיפִים שְׁתֵּי חֲבִיּוֹת: {כא} בְּמִלַּח. כְּדְכְתִיב וְכָל קֶרֶב מִנְחָתְךָ בְּמִלַּח תִּמְלַח. רִשׁוֹנֵי:

פרק ו - משנה ו

{כב} שְׁעָקַר הַדָּם הַכָּבֵד וְהַלֵּב וְהַגִּידִים הַיּוֹצְאִים מִשְׁנֵיהֶם. הַרְמַבְיִים. וְתִנּוּ רִבְּנוּ עוֹלָה אֵף עַל פִּי שְׁמִצָּה דָּם הַגּוֹף וְלֹא מְצָה דָּם הָרֹאשׁ. יְכוֹל מְצָה דָּם הָרֹאשׁ וְלֹא דָּם הַגּוֹף, תַּלְמוּד לֹמַר הֵיא:

פרק ו - משנה ז

{כג} פִּיצָד. כָּל הַנָּז מִשְׁנֵיּוֹת דְּהִקָּא וּדְפָרְק בִּי דְּמְכִילְתִּין וּדְפָרְק קָמָא דְּמִנְחוֹת, צְרִיכֵי לְדַקְדֵּק אֲמַאי צְרִיכֵי לְכַלְהוּ. תּוֹסְפוֹת:

פרק ז - משנה א

[א] וְכֹן פִּרְשׁ הַרְמְב"ם. וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּמִתְנִיתִין רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא שְׁאֵמֵר שְׁמַעְתִּי שְׁמִבְדִּילִין בְּחֻטָּאת הַעוֹף. וּמֵאִי לֹא יִבְדִּיל, מִפְּרֹשׁ בְּגִמְרָא אִין צָרִיךְ לְהַבְדִּיל כּוּי. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב שְׁהָאֲרִיךְ וּמְסִיק לֹא יִדְעָנָא מֵאִי דוֹחֲקִיה לְאוֹקְמָא כְּרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן וְדִלָּא כְּסִתְמָא דְּמִשְׁנָה וּי פָּרַק וּי, וַיִּמְעוֹלִם לֹא אִתְמַר הָכִי בְּגִמְרָא, וְלֹא סִלְקָא דְעֵתָא הָכִי אֶלָּא אֶמְצָעִיתָא וְלֹאֹקְמָא אֶף כְּרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. וְאִם תִּיאַמַר כְּמַעֲשֵׂה חֻטָּאת כּוּי כְּשֶׁרָה פְּשִׁיטָא, כְּבָר הַרְגִישׁוּ הַתּוֹסְפוֹת בְּזָה וְכִתְבוּ כְּשֶׁרָה, זֶה הִיא מִצְוֹתָהּ, וְאִגְבִּי אַחֲרֵינָא נְקֻטִיָּה: **[ב]** פְּסוּלָה. הַשְּׁתָּא בְּחֻדָּא כְּעוֹלָה פְּסוּלָה, בְּתַרְתֵּי מִבְּעֵיָא. אֶלָּא אִגְבִּי אַחֲרֵינָא נְקֻטִיָּה: **[ג]** הַדְּ סִיפָא לִיכָּא לְאוֹקְמָא דְשִׁנֵּי בְּמִלִּיקָה וְעֵשְׂאָה לְמַעְלָה, דְּהִתְנִן בְּמִשְׁנָה ב' בְּכָל מְקוֹם הִיְתָה כְּשֶׁרָה לְמִלִּיקָתָהּ. אֶלָּא דְשִׁנֵּי בְּהִזְיָה. עֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ד]** הֵינוּ בְּאֶכִילָה. אֲבָל בְּעֵלִים נִתְכַפְּרוּ. כֵּינֹן שְׁהִגִיעַ דָּם לְמִזְבֵּחַ נִתְכַפְּרוּ הַבְּעֵלִים. תּוֹסְפוֹת:

פרק ז - משנה ב

[ה] הֵינוּ נְמִי אֶלִיפָא דְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן דְּלֹא כְּסוּגִית הַגְּמָרָא. עֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ו]** פְּסוּלָה. וְאֶפְלוּ מְלִיקָה בְּלִבְד שְׁעֵשְׂאָה לְמִטָּה, נִרְאָה דְּפְסוּלָה. דְּהָא יִלְפִינֵן לָהּ מְקָרָא דְּמִלִּיקָת עוֹלָה דְּיִקָּא בְּרֵאשׁ הַמִּזְבֵּחַ. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ז - משנה ג

[ז] וּמוֹעֲלִין. לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּבִסְמוּדָּא דְּאִין מוֹעֲלִין, הֵתִם בֵּין מְלִיקָה בֵּין הִזְיָה כְּמַעֲשֵׂה חֻטָּאת. אֲבָל הָכִא הִיא עֵשְׂאָה לְמִטָּה [דְּמִשְׁנָה ב'] דְּעֵלָה נְמִי קֵאִי הִיא וְכִלְוֹן כּוּי אִירִי דְּלֹא שְׁנָה בְּמִלִּיקָה אֶלָּא בְּהִזְיָה. [כְּלוּמַר שְׁלֹא מִצָּה כָּלִל וּכְמֵאן דְּאִמַר דְּלֹא מְעַבֵּב בְּחֻטָּאת. תּוֹסְפוֹת.] וְרִישָׁא וְסִיפָא בְּמִלִּיקָה, וּמִצִּיעֵתָא בְּהִזְיָה. גְּמָרָא: **[ח]** לְמִטָּה. אֶף עַל פִּי שְׁשֵׁנָה בְּמִלִּיקָה שְׁלֹא מְלָקָה כּוּי. שְׁאוֹתוֹ סִדֵּר אִינוּ

אֵלֶּא לְמַצּוֹה, וְאִם שָׁנָה לֹא הִפְסִיד כָּלֹּם. הֶרְמַבִּי'ס. וְעֵינֵי מֶה שֶׁכְּתַבְתִּי לְעִיל
אוֹת א', עַל כְּרִחֻד דְּלֹא שָׁנָה בְּמִלִּיקָה, דְּאִם לֹא כֵן פְּסוּלָה. וְלֹא קִשְׂיָא לְמֵאִי
תְּנִן חוּץ כּו', דְּפִשְׂיטָא דְּאִין מוֹעֲלִין, דְּכִינֹן דְּוִכְלֹן אֲלֵעִיל מֵהֲדַר, אֲצִטְרִיד
לְאַפּוֹקִי וּלְמַתְנִי חוּץ, הוֹאִיל וּלְעִיל מֵתַנְיָא:

פרק ז - משנה ד

[ט] כְּדַפְרִישִׁית לְעִיל דְּבָכַל מַעֲשִׂיָה נַעֲשִׂית כְּמַעֲשֵׂה הַחֲטָאת. וּמְסִיק בְּגִמְרָא
דְּלֹא אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֵלֶּא לְאַפּוֹקִי מִיַּדִּי מַעֲלָה. אָבַל לְמִיֶּסֶק לִיה לְחוּבָה
שֶׁתִּהְיֶה חֲטָאת וַיֵּצֵא יָדֵי חוּבָתוֹ לֹא אָמַר. וְעֵינֵי תוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[י]** וְזֶה
לְשׁוֹן רִשְׁיִי, לֹא הִבִּיאֵן זְרִיקָתָן לְכָלֵּל שְׁעַת הַתֵּר לְהוֹצִיאֵן מִיַּדִּי מַעֲלָה:
[יא] כְּלוּמַר שְׂאִין בּוֹ אֲמוּרִים וּמַשְׁעָה שֶׁהַתֵּר לְכַהֲנִים אִין בּוֹ צַד מַעֲלָה:

פרק ז - משנה ה

[יב] מְסַקִּינֵן בְּגִמְרָא, דְּאוּ אֲצַבֵּעַ אוֹ כְּהֵנָה בְּדַבְרֵי הַמַּעֲכָב כְּפָרָה. וּמְשׁוּם הַכִּי
לֹא תִקְשֶׁה דְּהָא בְּמִלִּיקָה לֹא כְּתִיב אֵלֶּא כְּהֵנָה: **[יג]** שְׁחַט כּו'. בְּגִמְרָא יִלְיָף
לֵה מְקָרָא: **[יד]** וְקִדְשִׁים כּו'. אָמַר רַבָּא אִם הוֹעִילָה לוֹ שְׁחִיטַת חוּץ לְחִיבּוֹ
כְּרַת, לֹא תוֹעִיל לְטַהְרוֹ מִיַּדִּי נְבִלָה: **[טו]** הַלְכָד נְבִלָה נְמִי לֹא הוּוּ. רִשְׁיִי.
וְאַפְלוּ לְרַבִּי יְהוּדָה דְּפָרַק ט' מִשְׁנָה ב' דְּמוּדָה בְּעוּף, דְּמַעוּטִי בְּבַהֲמָה
כְּתִיבִי. כְּמוֹ שֶׁכְּתַבּוּ הַתּוֹסְפוֹת. וְעֵינֵי תוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[טז]** כְּדָאֻמַּר בְּחֻלִּין
דָּף כ', מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַחְלִיד, פִּרְשׁ רִשְׁיִי מִפְּנֵי שֶׁהוּא דוֹרֵס: **[יז]** וּבְגִמְרָא
אֲמַרִּינֵן דְּאֲתֵיָא בְּזֶה הַכָּלֵּל דְּכָל שְׁלֵא הִיָּה פְּסוּלוֹ בְּקִדְשׁ. רִשְׁיִי: **[יח]**
וְשִׁנְסַמַּת עֵינָה הִינּוּ שְׁנַחֲטָטָה. תוֹסְפוֹת: **[יט]** וּבִסְפָרָא דְּרִישׁ לֵה מְקָרָא
דְּכְתִיב מִן הָעוּף, וְלֹא כָּל הָעוּף, פִּרְט לְשִׁיבְשָׁה: **[כ]** הַכָּלֵּל. לְאֲתוּיִי שְׁחִיטַת
קִדְשִׁים בְּפָנִים כּו'. גִּמְרָא. וְעֵינֵי תוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ז - משנה ו

טַרְפָּה {כא} טַרְפָּה. דְּטַרְפָּה אֲסוּרָה בְּהַקְרָבָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב הַרִיב טַעֲמָא בְּרִישׁ פְּרָק ו' דְּתַמּוּרָה: {כב} מְטַמְּאָה כּוּ'. דְּתַרְי טַרְפָּה מִיַּתֵּר בְּנִבְלַת עוֹף טְהוֹר, לְהַבִּיא טַרְפָּה שֶׁשְׁחָטָה שֶׁמְטַמְּאָה. וְרַבֵּי מְאִיר, לְמַעוֹטֵי עוֹף טַמָּא שְׂאִין בְּמִינוֹ טַרְפָּה. וְרַבֵּי יְהוּדָה, מִנִּבְלָה נִפְקָא לִיה כּוּ'. בְּגִמְרָא: {כג} נִבְלַת הָעוֹף שְׂאִינָה מְטַמְּאָה. אֶלָּא בְּאֲכִילָה וּבְבִית הַבְּלִיעָה, כְּדַכְתִּיב לֹא יֵאָכֵל לְטַמְּאָה בָּהּ [נִיקְרָא כב], אִין לָךְ אֶלָּא הָאִמּוֹר בָּהּ. רַשִׁ"י: {כד} וּמְשׁוּם הַכִּי פִּינּוֹן דְּדִיּוֹ דְּאוּרִיתָא עֵין סוֹף פְּרָק ב' דְּבָבָא קָמָא, מְסַקִּינּוֹ בְּגִמְרָא דְּרַבֵּי מְאִיר קָרָא אֲשַׁפַּח וְקִדְרִישׁ, זֹאת תּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף [נִיקְרָא יא], לוֹמֵר לָךְ מַה בְּהֵמָה דְּבַר שְׂמִכְשִׁירָה בְּאֲכִילָה מְטַהֵר טַרְפָּתָה מְטַמְּאָתָה, אֶף עוֹף דְּבַר שְׂמִכְשִׁירָתָה בְּאֲכִילָה מְטַהֵר טַרְפָּתָה מְטַמְּאָתָה. וְעֵין תּוֹסֵפּוֹת יוֹם טוֹב:

ח

פרק

פרק ח - משנה א

א {א} פֶּל כּוּ'. הָא תְּנִינָא חֲדָא זְמַנָּא בְּרִישׁ פְּרָק ו' דְּתַמּוּרָה וּבְפְרָק ה' דְּעֵבוּדָה זָרָה מְשָׁנָה ט' וְצָרִיכֵי כּוּ'. גִּמְרָא. וְעוֹד תְּנִינָא בְּקִנְיִים פְּרָק ב' מְשָׁנָה ג' כּוּ'. עֵין תּוֹסֵפּוֹת יוֹם טוֹב: {ב} לְשׁוֹן רַשִׁ"י, וּמְפָרֵשׁ וְאָזִיל מֵאִי הִיא כְּגוֹן כּוּ'. וְתַבּוֹת אוֹ אוֹ, נִרְאָה לִי לְפָרֵשׁ כְּמוֹ בֵּין בֵּין: {ג} הַכִּי נִמִּי הָוָה מְצִי לְפָרוּשֵׁי לְעִיל בְּשׁוֹר שְׁהֵמִית כּוּ': {ד} וּבְפְרָק ו' דְּתַמּוּרָה מְפָרֵשׁ דְּבַעֵי נִמִּי שְׁעַבְדוּ בָּהּ הַכְּמָרִים. [פְּרוּשׁ שְׁעָשׂוּ בָּהּ מַעֲשֵׂה לְשֵׁם עֲבוּדָה זָרָה. תּוֹסֵפּוֹת יוֹם טוֹב]: {ה} וְכֵן כָּתוּב רַשִׁ"י. וְכָתוּבוֹ הַתּוֹסֵפּוֹת מְשַׁמַּע לְפָרוּשׁוֹ שֶׁהִזְבַּח מְעַרְבַּב בְּרַבּוּא שֶׁל רוּבַע וְנִרְבַּע, וְהַלְשׁוֹן מְשַׁמַּע כּוּ'. וְאִי אֶפְשָׁר לוֹמֵר כּוּ', דְּדוּמִיא דְּרִישָׁא קַתְּנִי שְׁהִנְסַקֵּל נִתְעַרְבַּב בְּרַב זְבָחִים, וְכֵן מוֹכַח בְּגִמְרָא כּוּ':

פרק ח - משנה ב

ו {ו} מְשַׁמַּע אֲבָל יִזְכִּיר לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא. וְהַתּוֹסֵפּוֹת פְּרָשׁוּ, לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא הֵינּוּ סֵתְמָא, דְּסֵתְמָא נִמִּי כְּלִשְׁמוֹ דְּמִי: {ז} וְלֹא מְשַׁנֵּי בְּחֻטְאֵת הָעוֹף כּוּ',

דְּהָכָא בְּזַבְחִים מִיָּרִי. וְעוֹד, דְּעוֹפּוֹת לָאוּ בְּנֵי רַעֲיָה וּפְדִיָּה נִינְהוּ. תּוֹסְפוֹת. וְעַיִן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: [ח] וְהִרְמַבֵּי"ס מְחִיבוּ שְׂיִמְכָר כָּל אֶחָד בְּפָנָי עֲצָמוֹ. וְהִטְעַם שְׂאֵם יִמְכָרוּם בְּיַחַד אֶפְתֵּי הַדְּמִים מְעַרְבִים וְנִמְצָא שְׂעֵדִין נִיחוּשׁ שְׂמָא יַחְלִיף, שְׂקֻדָּשָׁת בְּהֵמָה חֲלָתָה עַל דְּמִיָּה וְאִין מְשַׁנִּין מְקַדְּשָׁה לְקַדְּשָׁה: [ט] דְּשָׂר פְּסוּלֵי מְקַדְּשִׁים נִמְכָּרִים בְּאַטְלִיז כּוֹי דִּישׁ הִנְאָתָן לְהַקְדֵּשׁ. וְעַיִן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: [י] וְיֶאֱכֹלוּ. הָכָא לֹא גְרָסִינְן וְיִמְכָרוּ, דְּהָא בְּכוֹר וּמַעֲשֵׂר אֲסוּרִים בְּמִכְרָה. עַיִן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: [יא] מְלֶבֶד שְׂעִיר נָשִׂיא, כְּדַכְתִּיב שְׂעִיר עֲזִים זָכָר. וּמִשּׁוּם הָכִי אֲצִטְרִיךְ לְפָרֵשׁ דְּהַחֲטָאת אֵינָה לְעוֹלָם אֵיל, וְלֹא סָגִי בְּמֵאֵי דְפָרֵשׁ דְּהַחֲטָאת אֵינָה אֶלָּא נִקְבָּה:

פרק ח - משנה ד

[יב] דְּקָרְאֵי הָכִי כְּתִיבֵי, כִּי כָּל שְׂאֵר וְכָל דְּבִשׁ לֹא תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשָּׁה לְהֵי קָרְבָּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ אוֹתָם לְהֵי וְאֶל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יַעֲלוּ לְרִיחַ נִיחוּחַ. וְדִיקֵי רֶבֶן, אוֹתָם אֲשָׂאֵר וְדִבֵּשׁ קֵאֵי, כְּדִדְרָשִׁינְן לְעִיל קָרְבָּן רֵאשִׁית תִּקְרִיבוּ מִן הַשְּׂאֵר וְהַדְּבִשׁ, וְדָרְשׁוּ רֶבֶן, אוֹתָם, מַעֲט רַחֲמָנָא אוֹתָם, אוֹתָם הוּא דְאֵי אֶתָּה מַעֲלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ אֲבָל אֶתָּה מַעֲלָה לְשֵׁם עֲצִים. אֲבָל מִיָּדִי אַחֲרֵינִי שְׂמִמְנוֹ לְאִשִּׁים דְּנִפְיָק מְסִיפָא דְקָרָא קָמָא לֹא. וְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר מוֹקֵי לְמַעוּטֵי דְאוֹתָם כּוֹי, לְעַנְנֵן כְּבִשׁ כּוֹי. וְרֶבֶן תִּרְתִּי שְׂמַע מִנָּה. עַיִן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ח - משנה ו

[יג] בְּמִים כּוֹי. אֶפְלוּ רֶבֶן מוֹדוּ דְלֹא אֲסָרֵי לְשֵׁם עֲצִים וּלְשֵׁם מִים אֶלָּא בְּמִיָּדֵי דְהַקְרָבָה כּוֹי, אֲבָל חֲלִין גְּמוּרִין שְׂרִי לְכֻלֵּי עֲלָמָא לְשֵׁם עֲצִים וּלְשֵׁם מִים. וְכֵן דָּם פְּסוּלִין וְהַתְּמַצִּית. תּוֹסְפוֹת: [יד] מְרֵאָה כּוֹי. לֹא בְּאֲדַמִּימוֹת מַעֲט מִתְכַּשֵּׁר אֶלָּא מְרֵאִית דָּם גְּמוּר קֶאֱמַר כּוֹי. תּוֹסְפוֹת. וְעַיִן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: [טו] וְהִינוּ כְּשֶׁנֶּפֶל מִתּוֹךְ כְּלֵי קֶטָן שְׂאִין מוֹצִיא אֶלָּא טָפָה טָפָה: [טז] אִין דָּם מְבַטֵּל דָּם. וְשִׁנְיָהֶם מְקָרָא אֶחָד דְרָשׁוּ. וְלִקַּח מִדָּם הַפָּר וּמִדָּם הַשְּׂעִיר הַדֶּבֶר יְדוּעַ שְׂדָמוּ שֶׁל פֶּר מְרֵבָה מְשַׁל שְׂעִיר. רֶבֶן סָבְרֵי מְכָאן לְעוֹלִין שְׂאִין מְבַטְלִין זֶה אֶת זֶה [וְהֵי דְמִים דְּמִתְנִיתִין לֹא עוֹלִין נִינְהוּ וְלִהְיֵי מְבַטְלִין אֶהְדְּדִין]. וְרַבֵּי יְהוּדָה סָבַר, מְכָאן לְמִין בְּמִינוּ שְׂאִינוּ בְּטַל כּוֹי. בְּגִמְרָא: [יז] רִשְׁיִי. וּמִדְּבָרֵיהֶם לְמַדְנוּ דְרַבֵּי יְהוּדָה בְּקָמָא קָמָא בְּטִיל נְמִי פְּלִיג. וְעַיִן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ח - משנה ז

{יח} והוא הדין בדם פסולים בעצמם לגבי מזבח. ורש"י והרמב"ם כתבו כגון בדם רובע ונרבע או שנשחט חוץ כו': **{יט}** והא דלא גזרינן בדם הבהמה ובדם החיה, משום דבההוא לא אתי למטעי לאכשורי בעיניה. תוספות: **{כ}** דאי פליג, לערביניהו ולתניניהו כו'. גמרא. ועין תוספות יום טוב דלטעמא שכתב הר"ב בריש פרק קמא משום בעיניהו, פליג רבי אליעזר בתרויהו דסבירא ליה דלא גזרינן. ולמה שכתב הר"ב כאן לא הוה ליה לפרש בתחלה דברי התנא קמא משום בעיניהו כו':

פרק ח - משנה ח

{כא} כל אשר מום בו לא תקריבו. בפירוש אמר: **{כב}** ואי אתמר בהא, בהא קאמרי רבנו, אבל בהא אימא מודו לרבי אליעזר. גמרא:

פרק ח - משנה ט

{כג} ומסים בביריתא דיןחזר ויתן למטה. עין תוספות יום טוב:

פרק ח - משנה י

{כד} דסבירא ליה אין בילה, ולכך אי אפשר לפרש מתניתין בבבול, דדלמא מהאי יהיב ומהאי לא יהיב. וכי פליגי בכוסות וקאי גם אמתניתין ז' ומשנה ט'. ועין תוספות יום טוב: **{כה}** בל תגרע. לא סלקא דעתיה דרבי אליעזר שיקשה לו רבי יהושע מבל תוסיף, משום דרואה אני פאלו הוא

מים. ורבי אליעזר שהשיבו, לפי דבריו של רבי יהושע השיבו, דלית ליה טעמא דרואה אני כו'. תוספות: [כו] בעצמו. פרוש, כשהדבר עומד בעצמו ולא פשיט בו דבר אחר. ואף על גב דבב תגרע נמי כו', טוב שלא תגרע המצה. תוספות:

פרק ח - משנה יא

[כז] פשר. וכגון דהייב דמי הפנימיות בחוץ לשם מים. דאי לאו הכי היאך חזר ונתן בפנים, והלא כבר נתכפר. וקהאי גונא מירי בסיפא בפנים ונתן בחוץ, שהכניס דמים החיצונים לשם מים. תוספות. ועין תוספות יום טוב דכן צריד נמי לפרש לעיל במשנה ט':

פרק ח - משנה יב

[כח] פסול כו'. פליגי בלפוטא דקרא. כדאיתא בגמרא: [כט] שוגג כו'. הא מזיד פסול בשכפר, כדדקינן בגמרא כו'. ועין תוספות יום טוב:

ט

פרק

פרק ט - משנה א

[א] למזבח. דמוקדה לאהדורי פוקעין הוא דאתא לפשרים שפקעו. דמוקדה משמע מוקד שהיה לו כפר. ורבי יהושע נפקא ליה מאשר תאכל האש. ורבן גמליאל מבעי ליה לעפולי עולה אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עפולי חטאת. ורבי

יְהוֹשֻׁעַ לֹא מִמִּילָא שָׁמַע מִנֶּה דְעִכּוּלֵי עוֹלָה מְהַדְרִינָן. גְּמָרָא: **[ב]** הַמְזִבַּח. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ טַעַמָא קָאָמַר, דְּהָא דְרָאִי עַל מוֹקֵדָה לֹא יָרַד, מְשׁוּם קִדְשֵׁי מְזִבַּח הוּא. וְרַבִּן גַּמְלִיאֵל מְזִבַּח אַחֲרֵינָא כְּתִיב, וְאִידָךְ כּוֹי. גְּמָרָא. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ג]** כְּשֵׁרִין. אִי אֶפְשָׁר לְהֵיוֹת לְנִסְכִּים כְּשֵׁרִים גְּמוּרִין כִּיּוֹן שְׁהִזְבַּח פְּסוּל. אֶלָּא כְּלוּמַר כְּשֵׁרִים מִפְּסוּל עֲצָמוֹן. תּוֹסְפוֹת:

פרק ט - משנה ב

[ד] חוץ כו'. ופסח וחטאת ששחטן שלא לשמן ושקבלו פסולים כו' והנתנין למטה שנתנו למעלה כו' כדתניא בברייתא. ואף על גב דתני אלו, תנא ושיר ושפא משום דכל שכן הנהו. תוספות: **[ה]** וזרקו כו'. תחלת עבודה שפדם וסופה נקט. ולא אצטריך למתני הלך: **[ו]** זאת מעוטא, והיא מעוטא, וה' דהעולה מעוט, דמשמע העולה המיוחדת כשרה ולא פסולה. רש"י. ועין תוספות יום טוב: **[ז]** בקדש. פרש רש"י משבאת לעזרה נפסלה. והתוספות פרשו שאירע פסול לאחר שחיטה ונתקדש בקדשת כלי, משום דרובע ונרבע בעזרה מאי איכא למימר: **[ח]** אין כו'. דלחכי אתי זאת, למעוטי, כדאיתא בגמרא:

פרק ט - משנה ג

[ט] הרובע כו'. מפרשים בריש פרק ו' דתמורה. ויש לדקדק בשתייהו וכן לקמן פרק י"ד משנה ב' דלא תנון שהמית את האדם: **[י]** ואיננו סגן הכהנים. ומכל מקום היה כהן. ועין תוספות יום טוב:

פרק ט - משנה ו

[יא] וכן פרש רש"י. וטעמיהו, דאלו בזמן שפרשו, אפלו עלו ירדו, כרבי דברייתא. ואף על גב דתנון פרשו לא יעלו, הוא הדין דאם עלו ירדו. ועין תוספות יום טוב: **[יב]** שפקעו. עפו. כמו שאנו רואין במוקד האש שכל

דָּבַר שֵׁשׁ בּוֹ לַחֹת הוּא עָף מִן הָאֵשׁ כְּשִׁמְתָחִיל אוֹתוֹ לַחֹת לְהִתְנוּעֵעַ וְלָצֵאת. הַרְמַב"ם: {יג} וְהָא דְמִשְׁנָה ד' אִם יָרְדוּ לֹא יַעֲלוּ דְמִשְׁמַע דְּאָסוּר לְהַעֲלוֹתֵם וְכֹן כְּתַב הַרְמַב"ם, הֵתֵם כְּשֵׁלֹא אֲכַלְתֶּן הָאֵשׁ כְּלָל, וְכֹן מִשְׁמַע בְּגִמְרָא:

פרק ט - משנה ז

{יד} הַפְּלִים כּו'. וְעַל מְנַת שְׁיִהְיֶה אוֹתוֹ דָּבַר רָאוּי לְאוֹתוֹ כְּלִי. הַרְמַב"ם: {טו} וְהוֹקְשָׁה לְהִתּוֹסְפוֹת, דְּאִמְאִי לֹא יִקְדָּשׁוּ מִחֲתָה דְקִטְרֵת וְהַכֶּף, וְכֹן בְּזִיכּוֹן וְשִׁלְחוֹן. וּפְרַשׁ רַבְנֵי תַם דְּמִדָּה לְאוֹ דְּוִקָּא, אֶלְא לְהַכִּי קָרִי לְיָבֵשׁ מִדָּה וְלֹא כְּלִי, לְפִי שְׁיָבֵשׁ יְכוּלִין לְמַדְד מְחוּק אוֹ גְדוּשׁ בְּכָל עֲנִין שְׁיִרְצָה, אֲבָל דָּבַר לַח לֹא שִׁיךְ מִדָּה גְבִיָּה, שְׁהָרִי מִדַּת לַח אֵינָה שְׁוָה, דְּדָבַר לַח אֵינָה יְכוּלָה לְהִיּוֹת גְּדוּשׁ, וּפְעָמִים שְׁמַדַּת לַח זֶה יִתְרָה מְזָה כְּמוֹ מִדַּת יִין יִתְרָה מִמִּדַּת מַיִם לְפִי שְׁיִין עַב יוֹתֵר וְכֹן שְׁמֹן מֵיִן, לְהַכִּי לֹא קָרִי לִיָּה מִדָּה. וְעִין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: {טז} דְּהָאִי עָלְיוּ בְּגִינּוּ וּבְשִׁבִילוֹ קְאָמַר. רַש"י. וְהַרְמַב"ם כְּתַב שְׁהָרִי אֵין שָׁם מְזִבְחַ לְזֶרֶק עָלְיוּ: {יז} לְכַאוּרָה וְכָל שְׁכֹן אִם לֹא נִשְׁחַטוּ כְּלָל. וְכַרְבִּי יוֹחֲנָן בְּגִמְרָא דִּף נ"ט. אֶלְא כִּיּוֹן דָּאִם כֹּן בְּעָלִי חַיִּים נְדַחִים, וּבְרִישׁ פְּרָק ו' דִּיוֹמָא מִשְׁמַע דְּקִימָא לָן אֵין בְּעָלִי חַיִּים נְדַחִין כּו', צְרִיךְ לְפָרֵשׁ דְּלֹא אֲתָא לְמִימַר אֶלְא דְשְׁחִיטַת כְּשֵׁרוֹת לֹא מְהַנִּי לָהּ, אֲבָל אֵין לֹא נִשְׁחַטָּה כְּלָל אֵין בְּעָלִי חַיִּים נְדַחִין, וְכַרְבִּי אֲדַרְבֵּי יוֹחֲנָן: {יח} בְּקִדְּשׁ. רַש"י:

י

פרק

פרק י - משנה ב

{א} הַמְּקַדָּשׁ מִחֲבָרוֹ. שֵׁשׁ בּוֹ צַד רַבּוּי קְדָשָׁה מְמַנּוּ. רַש"י: {ב} {ג} וְכֹן כְּתַב רַש"י. וְנִרְאָה לִי מִשּׁוּם דְּקִשְׁיָא לְהוּ הָא דְתֵנּוּ בְּמִשְׁנָה ד' הַחֲטָאת קוֹדֶמֶת, וְלֹא תֵנּוּ דִם חֲטָאת, וְהֵתֵם אֲמַרִינּוּ זֶה בְּנָה אֲב לְכָל הַחֲטָאוֹת. וְלְהַכִּי פְּרָשׁוּ

דְּהִכָּא דּוּקָא כְּשִׁשְׁנֵיהֶם שְׁחוּטִים וְנִזְרְקוּ וְהֵתֵם כְּשִׁעוּמְדִין לְשַׁחַט. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ד]** שְׂדֵמָה כּוּי. וְלֹא סָגִי לִיה מִפְּנֵי שֶׁהַחֲטָאת מְרָצָה עַל חֵיבֵי פְּרִתוֹת דְּאִיכָּא בְּאִשָּׁם נְמִי דִישׁ לוֹ קֶצֶבָה לְדָמִים כְּדִלְקָמֵן מִשְׁנָה הִי. אֲבָל חֲטָאת כָּל דְּהוּ, וְרַבּוּי דְּמִזְבַּח עֲדִיף. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ה]** בְּפִרוּשׁ בְּפִתּוּב, אֶלֶּא נִלְמַד בְּלִמּוּד, דְּשִׁירִים לִיסוּד בְּכִלְהוּ הוּי כְּמוֹ שֶׁפִּתְב רִשׁוּי בְּגִמְרָא דְּף נ"ב. וְכֵן פִּתְב הַפְּגִיד מִשְׁנָה: **[ו]** קִדְשֵׁי קִדְשִׁים. לֹא סָגִי לִיה בְּטַעְמָא דְּמְרָצָה, מִשּׁוּם דְּתוֹדָה וְאִיל נָזִיר מְקִדְשִׁים דְּטַעוּנִין לְחַם, כְּדִאֲמַרִּין בְּגִמְרָא. תּוֹסְפוֹת:

פרק י - משנה ג

[ז] מִפְּנֵי שֶׁמִּצְוֹתָן מְרַבָּה, שְׁכַל הַקְּרִבְנוֹת בְּאִין מֵהֵן. רִשׁוּי: **[ח]** דָּמוֹ כּוּי. בְּשִׁלְמָא אַמּוּרִים לִיתְנָהוּ בְּעוֹפוֹת, אֶלֶּא דָם מִיָּהָ אִיתָא. אֶלֶּא לְאִשְׁמַעִין אַמּוּרִי כִי דָמוֹ, מַה דָּמוֹ לְפָנֵי זְרִיקָה אַף אַמּוּרִי קִדְשׁ זְרִיקָה, דְּהָא קָרִי לְהוּ קִדְשֵׁי קִדְשִׁים. וּמַה דָּמוֹ מִפְּסִיל בְּיוֹצָא אַף אַמּוּרִי מִפְּסִילֵי בְּיוֹצָא. גְּמַרָא. וְנִרְאָה לִי דְּמִתְנִיתִין אֶלִּיבָא דְּרַבִּי אֶלִּיעֶזֶר מִשְׁנָה ג' פֶּרֶק קָמָא דְּמַעִילָה, דְּסַבִּירָא לִיה דְּאִמּוּרִי נִפְסָלִין בְּיוֹצָא. וְכֵן מִשְׁמַע בְּסוּגְיָא. גְּמַרָא:

פרק י - משנה ד

[ט] חֲטָא. כְּלוּמַר דְּמִכְפָּרַת: **[י]** וְכֵין דְּלִית בָּהּ הַקְּטָרָה לֹא מְהַנֵּיא טַעְמָא דְּמְרָצָה כְּדִלְעִיל מִשְׁנָה ב'. תּוֹסְפוֹת: **[יא]** כְּדִמְפָּרֵשׁ בְּבְרִיתָא, שְׂאִין תִּלְמּוּד לּוּמַר לְלַמַּד שֶׁתְּקַרְב רִאשׁוּנָה, שְׁהָרִי כְּבָר נֶאֱמַר וְאֵת הַשְּׂנִי יַעֲשֶׂה עוֹלָה: **[יב]** הָכִי קֶאֱמַר, אֶפְלוּ חֲטָאת הָעוֹף לְעוֹלֹת בְּהֵמָה. דְּבִתְרוּיָהוּ בְּהֵמָה לֹא צְרִיכָא לְבַנְיָן אָב. גְּמַרָא: **[יג]** וְלֹאוּ כְּלָלָא הוּא, דְּהָא בְּיוֹלְדַת כְּתִיב אֶחָד לְעוֹלָה וְאֶחָד לְחֲטָאת, הָרִי שֶׁהַקְּדִים עוֹלָה לְחֲטָאת. וְטַעְמָא בְּגִמְרָא, לְפִי שְׁפֹאן בָּאָה בְּמִקּוֹם בְּהֵמָה דְּעִשְׂרִוֹת שְׁהִיתָה בְּהֵמָה לְעוֹלָה. וּמִכָּל מִקּוֹם מִסִּיק רְבָא דְּאִף בְּיוֹלְדַת לֹא הַקְּדִימָה הַכְּתוּב אֶלֶּא לְמַקְרָאָה שֶׁתְּקַדִּים בְּקָרִיאת שֵׁם וְלֹא לְעַבּוּדָה. אֲבָל לְשׁוֹן רִשׁוּי, לְמַקְרָאָה שֶׁתְּהֵא נִקְרֵאת בְּעֵינֵי תַחֲלָה, אֲבָל בְּעַבּוּדָתָן חֲטָאת קוּדְשׁ. וּלְפִי זֶה כְּלָלָא הוּא, וְכֵן פִּתְב הַרְמְבַ"ם. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק י - משנה ו

{יד} כְּלוּמַר שֶׁנִּקְרְבוּ אֲמֵשׁ. וְדָלָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּפָרוּשׁ רַשׁ"י שֶׁבָּאוּ אֲמֵשׁ לְעִזְרָה וְשָׁהוּ עַד הַיּוֹם לְשַׁחֲטוֹן. וְעֵינֵי תוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **{טו}** אֲמֵשׁ כּו'. פֶּרֶשׁ בְּקִנְטָרִיס, דְּזִלְזוּל הוּא לְהַשְׁהוּתָם כָּל כֶּדֶן שֶׁצּוֹרֵת הַבֶּשֶׂר מִתְקַלְקֶלֶת. וְעַל חֲנִים דְּחַק. אֶלָּא הֵינּוּ טַעְמָא, דְּשִׁלְמִים שֶׁל אֲמֵשׁ אֵין לְהֵם הֵתֵר אֶכִּילָה אֶלָּא עַד הַלֵּילָה, וְחֻטָּאת וְאֲשֵׁם שֶׁל יוֹם עַד הַבֶּקֶר [הֵינּוּ מִדְּאוּרֵי תָא. וְלִדְבָרֵי חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה עַד חֲצוֹת] דְּנֶאֱכָלִין לְיוֹם וְלַיְלָה. תוֹסְפוֹת: **{טז}** הַחֻטָּאת כּו'. וְהוּא הַדִּין אֲשֵׁם, דְּקִדְשֵׁי קִדְשִׁים הוּא. כֵּן כָּתְבוּ הַתוֹסְפוֹת. וּבַתוֹסְפוֹתָא שְׁנוּי בְּהַדְיָא כּו'. וְעֵינֵי תוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק י - משנה ז

{יז} לְשָׁנוֹת. נִרְאָה לִי דְאֵתָא לְאֲשַׁמְעִינָן שְׂאֵם צְלָאוּ יָכוֹל לְהוֹסִיף עָלָיו בְּתַבְלִין, וְכֵן אִם בִּשְׁלוּ יָכוֹל אַחַר כֶּדֶן לְשַׁלְקוֹ אוֹ לְצֻלָּאוּ. דְּאֵי לֹא תִימָא הֲכִי הָא תְּנִינָן לִיה בְּפֶרֶק אֵיזָהוּ. וְגַם לִישְׁנָא דִּיכּוֹל לְשָׁנוֹת דִּיק שְׁפִיר טְפִי. וְעֵינֵי תוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **{יח}** מְשַׁמַּע דְּלִמְעוּטֵי מִכְּרַת דְּנוֹתֵר. וְאֵי אֶפְשָׁר לּוֹמַר כֵּן, דְּבִנְדָּאֵי טַעַם כְּעֶקֶר לְחֵיבּוֹ בְּכַרְת. וְעֵינֵי תוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק י - משנה ח

{יט} לְרוּחָא דְּמִלְתָּא כְּתַב דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר. שְׂכֵן הוּא בְּבִרְיָתָא מְנַחֹת דְּרַ עֵיָה. אֲבָל בְּמִשְׁנַה גִי פֶרֶק ו' דְּמְנַחֹת מִסְתָּם סְתָם לָן כּו': **{כ}** וְלֹג כּו'. הֲכִי פְרוּשׁוֹ, וּמוֹתֵר לֵג. דְּמוֹתֵר קָמָא קָאֵי נְמִי אֵלֵג, דְּהָא הִזָּה מְמַנּוּ כְּדִתְנֵן פֶּרֶק י"ד דְּנִגְעִים מְשָׁנָה י': **{כא}** וּבִסוּף פֶּרֶק י"ב דְּמְנַחֹת כְּתַב, דְּקוּמְצוֹ וּמְקַטִּיר הַקִּמְץ וְשִׁירִים נֶאֱכָלִין. וְהוּ דְּבָרֵי שְׁמוּאֵל בְּגִמְרָא דְּהֶכָא. וְכֵן פֶּסֶק הַרְמְב"ם בְּחִבּוּרוֹ. וְכֵן נְמִי בֵּינֵן כְּתְבוּ שֶׁם דְּמִנְסָכוֹ לְשִׁיתֵין. וְעֵינֵי תוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק יא - משנה א

[א] כְּבוֹס. הוּא בְּשִׁבְעָה סַמְמָנִים שְׁמַעְבִּירִין עַל הַכֶּתֶם. כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַרְמְבַ"ם. תּוֹסְפוֹת חֲדָשִׁים: **[ב]** וְאֵף עַל גַּב דְּנִשְׂרָפִים נְמִי אֲמַעוּט מִתְּאֲכֹל וְרִבְתָּה תּוֹרָה, הָא אֵיכָא מַעוּטָא זֵאת, וּמְרַבָּה אֲנִי הַנִּשְׂרָפָת דְּדַמְיָא לְנֶאֱכֹלָתָהּ, שְׁפֹן הִיא בְּהִמָּה וְשִׁחוּטָה כְּמוֹתָהּ וּבְצַפּוֹן וְכֹלֵי וְקָרִין וְאֶצְבַּע וְחֻדָּה וְאֲשֵׁים כְּמוֹתָהּ, וּמוֹצִיא אֲנִי עוֹף דְּלֵא דַמְיָא אֶלָּא בַחוּץ וּבְאֲכִילָהּ. גְּמָרָא:

פרק יא - משנה ב

[ג] שְׁלֵא כו'. דִּתְרִי מַעוּטָא כְּתִיבִי, כְּתִיב מִדְּמָה, וְכְתִיב אוֹתָהּ. בְּתֵרִיה דְּקָרָא דְּכְבוֹס וּמְרִיקָה וְשִׁטִּיפָה כְּתִיב בְּקָרָא כָּל זָכָר בְּפִתְהֵינִים יֹאכֹל אוֹתָהּ. גְּמָרָא: **[ד]** אֲבָל הַתּוֹסְפוֹת כְּתִיבוּ, פֶּרֶשׁ הַקְּנִטְרִס אוֹ וְזָרְקוּ, אֵף עַל גַּב דְּאֶפְלוּ כְּשֶׁרָה אִם נִתְּזוּ דְּמָה כו', אֲצִטְרִיד לְאֲשִׁמְעִינָן בְּפִסּוּלִין, לְמִימַר דְּדָם דְּחוּי הוּא, וְאִין הַנּוֹתֵר בְּמִזְרֵק כְּשֶׁר לְזִרְיקָה, וְלֹא תִימָא יַחְזֹר הַכְּשֶׁר וְיִזְרֹק דְּפִסּוּל עוֹשָׂה שִׁירִים. עַד כָּאן. וּבְרִישׁ פֶּרֶק קָמָא דְּמַעִילָה פֶּרֶשׁ הַר"ב דְּאִין עוֹשָׂה שִׁירִים אֶלָּא הַטְּמָא. וְגַם הַרְמְבַ"ם גּוֹרֵס וְזָרְקוּ:

פרק יא - משנה ג

[ה] הַדָּם. יְלִיף לֵה בְּגִמְרָא, אֲשֶׁר יָזָה, לֹא אֲמַרְתִּי לָךְ אֶלָּא מְקוּם דָּם בְּלִבָּד:

פרק יא - משנה ד

{ו} ומריקה כו'. דבתר כלי חרס כתיב ואם בכלי נחשת בשלה ומרק ושטף במים. ברייתא. ופרש הפסוק משנה דכיון דכתיב וייו בתר במקום קדוש דכתיב ברישא, בתריה גריירי: **{ז}** רש"י. וכן כתב בפרוש החמש אישבר דכתיב בחטאת, והוא הדין לכל הקדשים. עד כאן. ויתמהני דאם כן כי תנו לקמן משנה ז' אחד קדשי קדשים ואחד קדשים קלים טעונים מריקה ושטיפה, ואמאי לא תנו נמי שבירה. והרמב"ם פרש, זה חמר דקאי אכבוש ואשבירת כלי חרס: **{ח}** מקדשי קדשים. איכא טפי, קרו ואצבע כו', אלא חד מתרי תלת חמרי נקט. גמרא:

פרק יא - משנה ה

{ט} תימה, מאי שנא דלענין טמאה לא מקרי בגד מן התורה אף על גב דשיר בה כדי מעפרת, ולגבי חטאת מקרי בגד. וכמו כן קשה בסמוך גבי כלי חרס. ונראה לפרש כיון שמועיל לו יחוד לאותו בגד ששיר בו כדי מעפרת ולאותו כלי שנקב בשרש קטן, שאם היה מיחדו לזיתים או לרמון היה מקבל טמאה מכאן ולהבא, חשוב הוא כלי ובגד לענין דם חטאת, כיון דאין מחסר מעשה אלא יחוד בעלמא. תוספות: **{י}** וצריך לומר דהא דתנו [במסכת פלים פרק ג] האלפס והקדרה שעורן בזיתים, הינו מדרבנו, אבל מדאורייתא סגי בשרש קטן. תוספות:

פרק יא - משנה ו

{יא} נחשת. אין הפרש בין כלי נחשת לשאר כלי מתכות. הרמב"ם: **{יב}** והקשו התוספות, דאם כן בגד נמי יקרעהו ויטהרנו לגמרי ויחזר ויתפרנו כו'. אלא על כרחך הוא חשוב בגד חדש פאלו אינו ראשון, הכי נמי בכלי כו'. אלא הכי פרושו דפוחתו, שהופך צד פנים לצד חוץ וצד חוץ לצד פנים ונעשה תוכו גבו וגבו תוכו, ומטהר בכך מטמאתו:

פרק יא - משנה ז

[יג] מריקה כו'. ואין הפרש בזה בין כלי חרס לזולתם. ואין כלי חרס טעונים שבירה אלא בחטאת בלבד. הרמב"ם. ועין מה שכתבתי לעיל אות ז' לדעת רש"י והר"ב. ואפשר לישב לדבריהם דמדסיים במתניתין דלעיל במריקה ושטיפה נקט נמי בה אבל הוא הדין לשבירה: **[יד]** מים ויין, שני חלקי מים ואחד יין. רש"י: **[טו]** דאמר קרא ואם בכלי נחשת בשלה. ואפלו במקצת כלי. גמרא: **[טז]** גמרא. וצריך לומר דבמריקה ושטיפה גזרת הכתוב הוא ולא משום דמפעפע בכלו, דאם כן לרבי שמעון היה צריך בהגעלה נמי להגעיל כלו. ואפשר נמי לומר דהכא כשמקצת הכלי על האש שמבשל בו חם ושאר הכלי צונן, אבל כשכל הכלי חם פשיטא דמפעפע בכלו וצריך הגעלה לכלו: **[יז]** דאי למעוטי קדשים קלים, מקדשי קדשים דכתיב בהדיא אמעוט, אותה למה לי, אלא על כרחך דלא תמעוט אלא תרומה בלבד, דאין מעוט אחר מעוט אלא לרבות. תוספות. ורבי שמעון אותה פרט לפסולה שאין דמה טעון כביס, וכמו שכתוב לעיל משנה ב'. גמרא. ואם כן מתניתין ב' כרבי שמעון. ועין תוספות יום טוב: **[יח]** ואם בא לבשל חטאת זהיר לבשל אחריו שלמים בו ביום ופולט את החטאת ובוזע את השלמים. רש"י. ועין תוספות יום טוב: **[יט]** לפי זה לא גרסינו תבת עד. וכן רש"י השמיט תבת עד. וכתבו התוספות דהכי שפיר טפי דלא לגרס עד, דלא חיב הכתוב אלא עד אחר שנעשה נותר, דאם לא כן אלא אף קדם לכן, אם כן לרבי טרפון מאי מהני געול דלחברו כיון שכבר הזקק למריקה ושטיפה. ולפי זה מה שסיים הר"ב ועביד ליה כו' בו ביום מיד, שלא בדקדוק הוא, והנה ליה למימר כמו שכתבו התוספות. והאי זמן אכילה היא האכילה הקצובה בתורה. ועין תוספות יום טוב: **[כ]** הפוס. מבפנים, פכוס של ברכה. פדאמרין בברכות דף נ"א שטעון הדחה בפנים ושטיפה בחוץ. רש"י. ולפי זה גרס מריקה ושטיפה בצונן, ודשני קרא כו', משום דחד בפנים וחד בחוץ. ונוסחא אחרינא דגרס מריקה בחמין ושטיפה בצונן, היא גרסת הרמב"ם. ומפרש וזה לשונו, הכבוס המפלג עד שמסיר מה שנדבק בכלי יקרא מריקה, ותוספת הנקיות יקרא שטיפה, והוא שיתן מים לתוך הכלי ואינו ממרק בגדו הכלי אלא משפשוף. ואמרו מריקה בחמין ושטיפה בצונן. ומה שאמרו כמריקת הפוס כו' רצונו לומר שאינו חיב להפליג עד שיסיר כל הרשם. ועין תוספות יום טוב: **[כא]** מגעילן. שיסיר השמנונית שנבלעה בשפוד שהנפשו מואסת אותה. מגזרת געלה נפשי. ומענין הנה שנסתמשו בכל דבריהם געול, געילי נכרים, ומגעילין, וזולתו, רצונו לומר להסיר ההגעלה. הרמב"ם:

פרק יא - משנה ח

[כב] וַאִינּוּ כּוֹי'. עֲנִין פּוֹסְלִים בְּמַגֵּעַ, שִׁיְהִיו כְּמוֹ קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שְׁכָל הַנוֹגֵעַ בָּהֶם מִן הַמֵּאֲכָלִים יִפְסֹל אִם יְהִיו אוֹתָן הַקִּדְשִׁים פְּסוּלִים, אוּ יְהִיָּה כְּמוֹתָן וַיֵּאָכֵל בְּקִדְשָׁהּ אִם הִיְתָה כְּשָׂרָה. לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר בְּחֻטְאֵת כָּל אֲשֶׁר יִגַּע בְּבִשְׂרָה יִקְדָּשׁ, וְאָמְרוּ יִקְדָּשׁ לְהִיּוֹת כְּמוֹהָ, כִּי צַד, אִם פְּסוּלָה תִפְסֹל, וְאִם כְּשָׂרָה תֵּאָכֵל כְּחֻמוֹר שְׂבִיָּה. וְעַל מִנְתַּ שֶׁתְּהִיָּה שֵׁם בְּלִיעָה כּוֹי תִלְמוּד לומר בְּבִשְׂרָה, עַד שֶׁיִּבְלַע. שְׂאֵר קִדְשִׁים מִנִּין, תִּלְמוּד לומר זֹאת הַתּוֹרָה לְעוֹלָה כּוֹי. הַרְמַבְּ"ם:

פרק יב - משנה א

[א] הַמְּחֻטָּא יֵאָכֵל וְשֵׂאִינוּ מְחֻטָּא לֹא יֵאָכֵל אִי אֶפְשָׁר לומר, שֶׁהָרִי כָּל הַמְּשֻׁמְרָה כְּלָה דְאִין מְחֻטָּאִין וְאוֹכְלִין, כְּדֹאִיתָא בְּגִמְרָא. וּמָה שֶׁכְּתֹב הָרִ"ב בְּשַׁעַת הַקְּרִבָּה, לֹא צָרָךְ כְּתֹב כּוֹ, דְּבִשְׂיָפָא מִתְּנִיָּא בְּהַדְיָא. וְעוֹד, דְּהוּהָ לִיָּה לְפָרֵשׁ כּוֹ בְּתַחֲלָה: **[ב]** כְּדִילְפִינָן בְּחֻלִּין דְּף כ"ד וּמְנַחֲוֹת דְּף ע"ג. רַשִׁ"י: **[ג]** לְעָרֵב. מְשׁוּם טְבוּל יוֹם קִתְּנִי לָהּ. דְאִי מְחֻסָּר כְּפוּרִים לֹא בְעֵי אֵלָא טְבוּלָה, כְּדִמוּכַח פְּרָק ג' דְּחֻגִיגָה מְשֻׁנָּה ג'. **[ד]** וְהַרְמַבְּ"ם מְסִיִּם, וְכֵן מְחֻסָּר כְּפוּרִים. וְקִשָּׁה מְפָרַק ג' דְּחֻגִיגָה מְשֻׁנָּה ג'. עֵינן שֵׁם. וּבְנִסְחַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְצֹאֵתִי מְגַה בְּלִשׁוֹן הַרְמַבְּ"ם שֶׁבְּמִקּוֹם שֶׁכְּתֹב לְגַע צָרִיךְ לְהִיּוֹת לְאָכֵל. וּמָה שֶׁכְּתֹב עַל מִנְתַּ שֶׁלֹּא יִסִּיחַ כּוֹי עַד וּמְחֻסָּר כְּפוּרִים נִמְחַק וְגֵרֵס הָכִי, וּמִתֵּר לוֹ לְגַע אֶפְלוֹ קִדְּם טְבוּלָה כּוֹי. וְעֵינן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ה]** וַאִינּוּ חוֹלֵק. גִּמְרָא, מְפָלַג הוּא דְלֹא פְּלִיג וְכִי מְזַמְנִים לִיָּה אֶכִּיל, וְרַמִּינְהוּ, אוּנָן טוּבֵל וְאוֹכֵל אֶת פְּסָחוֹ לְעָרֵב אֲבָל לֹא בְּקִדְשִׁים. אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה לֹא קִשְׂיָא, כָּאֵן בְּפָסַח, אִיִּדִי דְאֶכִּיל פְּסַח אֶכִּיל נְמִי קִדְשִׁים, וְהֵתֵם כּוֹי, וְהָכִי קִאָּמַר, אֲבָל לֹא בְּקִדְשִׁים שֶׁל כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה כּוֹי. גִּמְרָא: **[ו]** בֵּין כּוֹי'. בְּגִמְרָא זְלִיף לְהוּ מְקַרְאִי. וְעֵינן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ז]** לֹא כּוֹי'. בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים, בְּעַל מוּם עוֹבֵר מִנִּין, תִּלְמוּד לומר כָּל אֲשֶׁר בּוֹ מוּם לֹא יִקְרִיב: **[ח]** בְּבִשְׂרָה כּוֹי'. שֶׁנֶּאֱמַר עוֹר הָעוֹלָה אֲשֶׁר הַקְּרִיב לִכְהֵן לוֹ יְהִיָּה. כִּדְ מְצֹאֵתִי: **[ט]** וְכֵן כְּתֹב הַרְמַבְּ"ם. וּלְפִי זֶה יֵשׁ לְפָרֵשׁ דְּרַבּוּתָא דְאֶפְלוֹ קָא מְשַׁמַּע לוֹ, וְכָל שְׂכֵן אֶפְכָא כִּי טְהוֹר בְּזִרְיָקָה וְטִמָּא בְּהַקְטֵר, דְּטִמְאָתוֹ קְרוּבָה לְשַׁעַת חֲלוּק וְאֶכִּילָה. אֲבָל בְּגִמְרָא דִּיקִינָן דְּהָא טְהוֹר בְּשַׁעַת זְרִיקָה וְטִמָּא בְּשַׁעַת הַקְטֵר חוֹלֵק, מִתְּנִיתִין דְלֹא כְּאֶבָּא שְׂאוּל דְאָמַר עַד שִׁיְהָא כּוֹי, וּלְפִי זֶה רַבּוּתָא דְאֶפְלוֹ לֹא קָאִי אֵלָא מְשׁוּם

דְּטָהוּר בְּשַׁעַת הַקָּטָר. וְנִרְאָה דְּפִרְשׁוּ כְּאֲבָא שְׁאוּל מְשׁוּם דְּאִבְעִיָא דְרַב אֲשִׁי
נְטָמָא בִּינְתִּים [שְׁפִתָּב הַר"ב] קֵאִי אֶלְיָבִיה. וְעֵין תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב:

פרק יב - משנה ב

[י] וְאִף עַל גַּב דְּבִמְשָׁנָה ד' תֵּנּוּ לְאַחַר הַפְּשָׁטוֹן עוֹרוֹתֵיהֶן לִכְהֵן, מִתְּנִיתִין
בְּהוּה דְּאִין הַפְּשָׁט קָדָם זְרִיקָה. פִּרְשׁ רַש"י מְשׁוּם שְׁאֲסוּר לְשִׁהוּת הַדָּם כָּל
כָּד. וּמִתְּנִיתִין דְּלִקְמֹן אִי אֶתְרָמִי דְּאִפְשִׁיט קָדָם זְרִיקָה וְנִפְסַל הַבָּשָׂר וְזָרַק
הַדָּם, עוֹרוֹתֵיהֶם לִכְהֵנִים, שְׁהַדָּם מְרָצָה עַל הָעוֹר בְּפָנֵי עֲצָמוֹ. גְּמָרָא: **[יא]**
לְכַהֲנִים. וּמָה שְׁאָמַר עוֹלָה שְׁעֵלְתָה לְאִישׁ, אִין רְצוֹנֵוּ לֹמַר עֲלֵתָה מְשׁוּם
חוּבָה, אָבַל רְצוֹנֵוּ לֹמַר עֲלֵתָה לְגַבֵּי הַמְּזִבָּח. הַרְמְב"ם: **[יב]** דְּמַחַד קָרָא
מִמְעֻטִּין, דְּהָא יִלְפִינן מִהֲדָדִי בְּגִזְרָה שְׁוֵה דְלָה לָהּ. תּוֹסְפּוֹת: **[יג]** כְּלוֹמַר
דְּמִקְרִי עוֹלָת הַקֹּדֶשׁ וְלֹא עוֹלָת אִישׁ. עֵין תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב:

פרק יב - משנה ג

[יד] בְּרִיתָא בְּגְמָרָא. וְהַר"ב לֹא הִקְדִּים לְכַתֵּב דְּכַתִּיב כּוֹי לְרִמּוֹז עַל רִישָׁא
דְּבְרֵיהֶּא. דְּלִתְנָא דְּמִתְּנִיתִין דִּילִיף לְקַדְשֵׁי קַדְשִׁים בְּקַל וְחִמְרָא אִין צְרִיךְ
מְעוּטָא לְקַדְשִׁים קְלִים. אֶלָּא מְשׁוּם סִיפָא בְּלִבְד נִקְטָ לָהּ. נִרְאָה לִי. עֵין
תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב:

פרק יב - משנה ד

[טו] בְּעוֹרוֹ. אָבַל בְּבָשָׂרוֹ לֹא. דְּאִפְלוּ לְנִכְרֵי אֲסוּר, דְּמִיָּדִי דְלֹא חֲזִי לְיִשְׂרָאֵל
אֲסוּר לְהֶאֱכִילוֹ לְנִכְרֵי. וְאִפְלוּ לְהֶאֱכִילוֹ לְכָלֵב אֲסוּר, דְּדַרְשִׁין וְאֶכְלֵת וְלֹא
לְכַלְבֵּיךְ [כְּלוֹמַר דְּבַר שְׁאִינוּ עוֹמֵד אֶלָּא לְכַלְבֵּיךְ]. אָבַל מִיָּדִי דְּחֲזִי לְדִידֵיהּ, אֶשְׁתְּרִי
לְגַמְרֵי כְּדִתְנֵן בְּמִשְׁנָה ב' פֶּרֶק ה' דְּבִכּוּרוֹת. תּוֹסְפּוֹת: **[טז]** וְכַתֵּב הָרֵא"ש
שְׁהוּא בְּקִבּוּרָה: **[יז]** וְכֵן פֶּסֶק הַרְמְב"ם בְּחִבּוּרוֹ פֶּרֶק ג' מִהֲלָכוֹת בְּכּוּרוֹת.
וְלֹא כֵן פֶּסֶק בְּהֲלָכוֹת אֲסוּרֵי מְזִבָּח. אֶלָּא דְּבָשָׂר בְּשֶׁרֶפֶה. וְכֵן דַּעַת רַש"י

ותוספות דהוי בכלל כל שפסולו בקדש בשרפה. ודלא כמשנה ג' דפרק ט'
דמכלתין ודפרק ז' משנה ג' דמנחות דמשמע התם דטרפה לא הויא בכלל
פסולו בקדש. ותו קשה אמאי העור בשרפה פשהבשר בקבורה. ועין
תוספות יום טוב:

פרק יב - משנה ה

[יח] כלומר שחר הבית גם כן בכלל המקדש הוא, ולפיכך נקרא בית
הבירה, שכל המקדש קרוי בירה. פריש לקיש בגמרא:

פרק יב - משנה ו

[יט] וכן לשון הבריתא, השורף מטמא בגדים, ולא המצית את האור ולא
המסדר את המערכה. ואיזהו השורף, המסייע בשעת שרפה, ומסיים
הרמב"ם, כגון המהפך בבשר והמשליך עצים והמהפך באש והחותרה
גחלים כדי שתבער האש וכיוצא בהן: **[כ]** יש לתמה, דהנה ליה למימר
לאחר שנתד כלישנא דמתניתין והינו בתחלת השרפה דעדין לא נעשה
אפר, וכדאיתא בגמרא דאיכא ביניהו בין תנא קמא דבריתא לרבי שמעון.
תוספות יום טוב. ועין עוד:

יג

פרק

פרק יג - משנה א

[א] פֶּטוּר. רְצוֹנוֹ לומר על הַעֲלֵה כּוֹי: **[ב]** כְּדַכְּתִיב בְּהַעֲלֵאָה וְאֵל פֶּתַח אֶהְל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאֵנוּ, בְּרֵאוּיִין לְהַבְיָאֵן לְפָנִים וּלְהַעֲלוֹתָם הַכְּתוּב מְדַבֵּר. רִשְׁיִי. וּבְגִמְרָא יִלְיִן מְקָרָא גַם לְשַׁחוּטֵי חוּץ שֶׁהֶעֱלָן בְּחוּץ:

פרק יג - משנה ב

[ג] אָמְרוּ לוֹ כּוֹי. דְּרַבְּנָן הֵיוּ סְבוּרִין דְּטַעְמִיהָ דְּרַבִּי יוֹסִי מְשׁוּם דְּמַחְלָל וְעוֹמֵד הוּא. וְעֵינָן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ד]** מִי שֶׁטְמְאָה פּוֹרַחַת מִפְּנֵי. רִשְׁיִי:

פרק יג - משנה ג

[ה] וּבְגִמְרָא, דְּבִשְׁחִיטָה נְמִי כְּתִיב לְהַקְרִיב קֶרְבָּן לֵה'. וּמִבְּעֵי לִיה לְהוֹצִיא שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח: **[ו]** וְאִישׁ אִישׁ דְּכְתִיב גְּבִי שְׁחִיטָה, אָמְרִין בְּגִמְרָא לְחִיבוֹ כְּשֶׁשָּׁחַט לְהַדְיוֹט, אָבֵל לְרַבּוֹת לְשָׁנִים שְׁאַחֲזוּ לֹא, דְּהָא כְּתִיב מְעוּטָא הָאִישׁ הַהוּא. וְתִימָה עַל הַר"ב לְעִיל שְׁפִרְשׁ מְדָם יַחֲשֵׁב וְגוֹי. וְעֵינָן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **[ז]** עַל כָּל עֲלִיָּה כּוֹי. נֶאֱמַר בְּמַעֲלָה חוּץ, לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ לֵה', עַל כֵּן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹתוֹ נוֹפֵל עַל כָּל אֲבָר וְאֲבָר, וּלְפִיכָד הַעֲלָה בְּחוּץ חֵיב עַל כָּל אֲבָר וְאֲבָר וְאֲפִלוּ הִיָּה חֶסֶר. וְרַבִּי יוֹסִי אֹמֵר שֶׁהוּא נוֹפֵל עַל הָאֲבָר כָּלוּ, וְעַל כֵּן אֹמֵר עַל הַשְּׁלֵם חֵיב וְלֹא עַל הַחֶסֶר. הַרְמַב"ם: **[ח]** הַמְזִבָּח. שְׂיִבְנָה מְזִבָּח לְשֵׁם כָּד וְיַעֲלָה. רִשְׁיִי: **[ט]** פֶּרֶשׁ רִשְׁיִי בְּהִתֵּר הַבְּמוֹת. וּמִסִּים בְּגִמְרָא וּלְפִיכָד בְּשַׁעַת אֲסוּר הַבְּמוֹת הַעֲלָה עַל הַסֵּלַע אוֹ עַל אֶבֶן חֵיב:

פרק יג - משנה ד

[י] קִדְּשִׁים כּוֹי. יִלְפִינָן לְכָל קִדְּשִׁים מִדְּכְתִיב זָבַח. וְיִלְפִינָן לְהַקְמֵץ וְכִלְהוּ, מִדְּכְתִיב וְאֵל פֶּתַח אֶהְל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאֵנוּ, כָּל הַבָּא לְאֶהְל מוֹעֵד חֵיבִים עָלָיו בְּחוּץ: **[יא]** כְּזִית כּוֹי. כֵּינֵן דְּלְרַבִּי יוֹסִי לְעִיל הַמַּעֲלָה אֲבָר חֶסֶר פֶּטוּר, הַכָּא בְּשִׂאוֹתוֹ כְּזִית הוּא אֲבָר. אִי נְמִי, כְּשֶׁהוּא מִמְּקוֹם שֶׁאֵינּוּ אֲבָר כְּגוֹן שֶׁהוּא בְּשֵׁר אוֹ חֵלֶב. כְּסָף מְשָׁנָה: **[יב]** חֵיב. קִסְבֵּר כִּי כְּתִיב אוֹתוֹ עַל הַשְּׁלֵם הוּא

חַיֵּב וְאֵינוֹ חַיֵּב עַל הַחֲסָר, אֲשֶׁעוֹר הַקְטָרָה כְּתִיב וְהִינוּ כְּזֵית. רש"י: [יג] **אֵת כָּל**. מִדְּלֹא פְּלִיג אַרְיֵשָׁא גְּבִי עוֹלָה, אוֹתוֹ הָכִי נִמִּי דְרִישׁ לִיה אֲשֶׁעוֹר הַקְטָרָה כְּרַבֵּן. וּמִיְהוּ עוֹלָה דְּלֹא מִפְּסָלָה בְּחֲסָרוֹן, דְּכָל עֲצָמָה בְּדָם תְּלוּיָה כְּפָרְתָהּ, חַיֵּב בְּכֵזֵית. אָבֵל בְּהִנֵּי פְּלִיג דְּקָא סַבְר קִמְץ פְּלִיָּה הִינוּ שְׁעוֹר הַקְטָרְתוֹ אִף בְּפָנִים דְּהָא מִפְּסָל בְּחֲסָרוֹן. וְכֵן פְּלָם, שְׁכָלָם מִתִּירִין כּוּי. רש"י: [יד] **כָּל שֶׁהוּא**. מִשְׁעוֹר הַכֶּשֶׁר. דְּבִלְבוֹנָה שְׁחֲסָרָה פְּלִיגִי בְּמִנְחוֹת פְּרָק קִמָּא, דְּלָרְבִי שְׁמַעוֹן כְּשֶׁרָה אֶפְלו עֲמָדָה עַל קֶרֶט אֶחָד, וְלָרְבִי יוֹסִי בְּשִׁנֵּי קֶרֶטִין.

פרק יג - משנה ה

[טו] כְּרַבֵּי יוֹסִי דְּאָמַר אֵינוֹ חַיֵּב עַד שְׁיַעֲלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ כְּהַקְטָרְת פְּנִים. רש"י: [טז] וְכֹלּוֹמַר, דְּאִף בְּפָנִים לֹא אֶמְרִינָן בְּכַהֲאֵי גִּוְנָא לְפִי שְׁמִין בְּמִינוֹ כּוּי. כֶּדָּ נִרְאָה לִי. וְכֵן מוֹכַח מְסִיפָא. וְעֵינֵן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: [יז] **פְּטוֹר**. לְפִי שְׁהַקְמֵץ אֵינוֹ יָדוּעַ הוּא כְּמוֹ הָאֲמוּרִים. הֲלֹא תִרְאָה כִּי כְּשֶׁנִּקְמֵץ וְחִזַּר לְתוֹכָהּ הָרִי דוֹמָה לְאֲמוּרִים וְחַיֵּב. הַרְמַב"ם:

פרק יג - משנה ו

[יח] **הַזֹּרֵק כּוּי**. נִפְקָא לִיה בְּגִמְרָא [דף קיז] מְקָרָא: [יט] **חַיֵּב**. וְלֹא פְּלִיג רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, דְּאֶפְלוּ בְּחֲטָאוֹת הַפְּנִימִיּוֹת אִם נִשְׁפָּד הַדָּם אַחַר שְׁנִתְּנוּ מִתְּנָה אַחַת, מִהֲנִיא הֵךְ דִּיְהִבָּא, וַיִּמְבִּיא פֶּר אַחַר וּמִתְחִיל. רש"י: [כ] וְכֵן פְּסָק הַרְמַב"ם. וַתִּמְהַנֵּי, דְּמָה לִי מִפְּרֵשׁ מִדְּאוּרִיתָא מַה לִּי הִלְכָה לְמִשְׁה מְסִינִי, שְׁהָרִי שְׁתִּים זֶה שְׁמַעְנוּ מִפִּי הַגְּבוּרָה וְלָמָּה לֹא יִהְיֶה חַיֵּב עַל מַה שֶּׁהוּא הִלְכָה לְמִשְׁה מְסִינִי כְּמוֹ עַל מַה שֶּׁהוּא מִדְּאוּרִיתָא. וְתוּ, דְּבִגְמֵרָא מְסִיק דְּטַעֲמִיָּה דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּהִלְכָה לְמִשְׁה מְסִינִי הִיא. וְהַשְׁתָּא קִשָּׁה לִי דְּבִמְשֻׁנָּה ט' פְּרָק ד' דְּסָפָה כְּתִבְתִּי דְּמִסְקָנָא דְּגִמְרָא דְּהִלְכָה לְמִשְׁה מְסִינִי הִיא, וְאִם כֵּן אֲמַאי אֵין הִלְכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר כּוּי. וְלִפִּי זֶה יִרְאָה לִי דְּבִשְׁעוֹרָא פְּלִיג רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּסִבִּירָא לִיה דְּאֵין צְרִיךְ שְׁעוֹר כְּלָל, וְכִדְאִיתָא בְּגִמְרָא, דְּמִי הַחַג מְשַׁמַּע אֶפְלוּ פְּחוֹת מְשַׁלְשָׁה לְגִין. וְלִפִּי דְּקִימָא לָן כְּמָאן דְּאָמַר בְּסָפָה דְּבַעֲיָנָן שְׁלֵשָׁה לְגִין, לְכֶדָּ פְּסָק הַרְמַב"ם דְּלֹא כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּהִכָּא. וְכֵן פְּסָק בְּחַבּוּרוֹ, הַמְּנַסֵּף שְׁלֵשָׁה לְגִין חַיֵּב, פְּחוֹת מִכּוֹן פְּטוֹר. וְעֵינֵן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: [כא] כְּלוֹמַר דְּלֹא כְּסִתְמָא דְּמִתְנִיתִין רִישׁ פְּרָק ה':

פרק יג - משנה ז

[כב] כמו שכתבתי בריש פרקין. ושחיתה בחוץ בעוף פרש רש"י דרחמנא רביה מאו אשר ישחט. וזה עלאתו נמי אמרינן ואליהם תאמר, לערב פרשיות, דכל שמתיב על שחיתתו בחוץ אם חזר כו': **[כג]** ואפלו עלתה תרד. ורבי יהודה הוא דאמר הכי בפרק ט' משנה ב'. רש"י: **[כד]** דבשחיתת חוץ לא שנה לילה מיום, דהא ראוי הוא לבא אל פתח אהל מועד למחר. ובהעלאתו נמי חייב דהא כתיב ואליהם תאמר. רש"י: **[כה]** דהא בפנים אם עלתה לא תרד אית ליה בפרק ט' שם. רש"י: **[כו]** ואם תאמר מאי שנה משוחט בהמה בלילה בפנים. ויש לומר דשוחט עוף בפנים מקטל קטליה, ואם עלה ירד אפלו לרבי שמעון, אף על גב דלא מטמא בגדים אפית אבליעה כדלעיל סוף פרק ז'. תוספות:

פרק יג - משנה ח

[כז] ואם כן מתניתין דוקא בדמים הפנימים, כדפרש הר"ב במשנה ו': **[כח]** למה. בגמרא מפרש דאגמרינן במאי דמדמינהו, דמתניתין רבי היא דאמר בסוף פרק ד' דתמונה, אבונה בשעת הפרשה מתה. והכי קאמר, טעמא דאבדה דדמיה לכוס דחוי, הא הפריש שתי חטאות לאחריות, פי מתכפר באחת השניה תרעה, ואם שחטה סתם פשר לעולה. ומשכחת לה בחטאת שעיר נשיא שהוא זכר עולה: **[כט]** והכי נמי פשיט ידיעה בינתים: **[ל]** כשם כו'. ואשחט שניהם בפנים קאי כו'. אבל משום שחויטי חוץ לא אצטריקא ליה, דכמאן דקטלינהו דמי ולית בהו מעילה, כדאמרינן קדשים שמתו יצאו מידי מעילה:

פרק יד - משנה א

[א] שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח. לְאַחַר וָדוּי. דָּאֵי קָדָם וָדוּי, בְּעֵי לְכַנֵּס לְהַתְּוֹדוֹת עָלָיו. גְּמָרָא. וְכַלּוֹמַר וְהָרִי הוּא רְאוּי לְבֹא:

פרק יד - משנה ב

[ב] מִשְׁפַּח ה'. וּבְגִמְרָא פְּרִיז וְהָכִי נִמְי תַּפְּוִק לִיָּה מוֹאֵל פֶּתַח אֶהֱל מוֹעֵד לֹא הָבִיאוּ דְלַעִיל. וּמִשְׁנֵי, דְמַהֲתָם לִיכָא לְמִשְׁמַע אֶלָּא כָּל שְׁאִינוּ רְאוּי לְבֹא כָּלֵל, וְשְׁעִיר מִשְׁתַּלַּח נִמְי מִשְׁיָצָא לְאַחַר וָדוּי אִינוּ רְאוּי לְבֹא, אֲבָל כִּי נִרְאָה וְנִדְחָה כִּי הָנִי דְמִתְנִיתִין אִימָא לֹא, אֲצִטְרִיז לְפָנֵי מִשְׁפַּח ה': **[ג]** אָמַר לְהוּ מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, כִּי עֲלִיתוּ לְאֶרֶץ, אֲרַבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנִים שְׁכַבְשׁוּ וְשַׁחֲלָקוּ, יִשְׂרָוֹת תִּקְרִיבוּ, דְהֵינּוּ נְדָרִים וְנִדְבוֹת. חוֹבוֹת לֹא תִקְרִיבוּ וְאֶפְלוּ בְּבִמַת צְבוּר, עַד שְׁתַּבְּאוּ אֶל הַמְּנוּחָה, זֹו שִׁילָה, וְגִלְגָּל לְגַבֵּי שִׁילָה מְחָסֵר זְמַן הוּא, וְקָאֵמַר לְהוּ מֹשֶׁה לֹא תַעֲשׂוּן. גְּמָרָא: **[ד]** לְרוּחָא דְמַלְתָּא נְקֻטִיָּה הָכִי, וּבְלָאוּ הָכִי הָוָה מְצִי לְמִימַר דְּאִימָא מוֹדָה כּוּ: **[ה]** בְּלֹא תַעֲשֶׂה. אִין הָעֵינָן שְׁחִיב כְּרַת וּמַלְקוֹת, שְׁזָה לֹא יבֹא לְעוֹלָם כּוּ. אֲבָל הַכּוֹנֵה שְׁהֲלָאוּ הָזָה הוּא אֲזַהֲרַת כְּרַת שְׁאִין לוֹקִין עָלָיו. הַרְמַב"ם:

פרק יד - משנה ג

[ו] וּמִצְרַע. לְשׁוֹן רִשְׁי, לֹא גְרַסִּינָן בְּמִתְנִיתִין. וְעֵין תּוֹסַפּוֹת יוֹם טוֹב: **[ז]** עָרוּב פְּרוּשִׁים כְּתַב הַר"ב. דְּמָה שְׁכַתְּבַנְדָּבָה, לְשׁוֹן רִשְׁי הוּא, וּלְדִידִיָּה בְּקָדָם שְׁהַקְרִיבוּ מִיָּרִי, דְּהָא מִתְקַבְּלוֹת בְּפָנִים לְנִדְבָה קָאֵמַר. וְזָה שְׁכַתְּבַ לְאַחַר שְׁהַקְרִיבוּ, לְשׁוֹן הַרְמַב"ם הוּא. וְקָרוּב לְהַגִּיָּה בְּדַבְרֵי הַר"ב שְׁצִרִיז לומר אִי נִמְי לְאַחַר כּוּ. וּפְרוּשׁוֹ שְׁזָה שְׁכַתְּבַנְדָּבָה לְשִׁמּוֹן, לְהָכִי מִדְּקָדֵק לְשִׁמּוֹן מִשׁוּם דְּשִׁלָּא לְשִׁמּוֹן אֲמַרִּינָן בְּגִמְרָא דְּאֶפְלוּ אֲשֶׁם נִמְי הוּאִיל וְרְאוּי שְׁלֹא לְשִׁמּוֹן בְּפָנִים. תּוֹסַפּוֹת יוֹם טוֹב. וְעֵין עוֹד: **[ח]** זְרוֹת. כָּל הָנִי הַקְטָרוֹת בְּדַבְרֵי שְׁדִרְכָן לְאֶכֶל לָאוּ הַקְטָרָה נִינְהוּ. וְכָל הַנְּדָ עֲבוֹדוֹת הוּאִיל וְיִשׁ אַחֲרֵיהֶן עֲבוֹדָה, אִין זָר חִיב עָלֵיהֶן מִיתָה. בְּדָאֵמַר בְּמַסְכַּת יוֹמָא, עֲבוֹדַת מִתְנָה, וְלֹא עֲבוֹדַת סְלוּק. עֲבוֹדָה תְּמָה, וְלֹא עֲבוֹדָה שְׁיִשׁ אַחֲרֵיהֶן עֲבוֹדָה.

ויפרוש סיפא דקרא והזר הקרב יומת, עבודת מתנה שאפה נותן על המזבח, ולא עבודת סלוק שאפה מסלק וסר מעל המזבח כגון תרומת הדשן. עבודה תמה, עבודה שהיא גומרת ומתממת את הדבר, ולא שיש אחריה עבודה, כגון שחיטה וקבלה והולכה שיש אחריה זריקה. אבל זריקה עבודה אחרונה שבדם כו'. רש"י: **[ט]** טמאה. דאזרת זרות ושמוש בטמאה מחד קרא נפק, מוּינְזְרוּ וְלֹא יִחַלְלוּ, ובכל הזבחים תנינא (זבחים דף ט"ז), מאי דמתיב אזרות מתיב אשמוש טמאה. רש"י: **[י]** מחסר בגדים. דאינהו נמי בזמן שאין בגדים עליהם אין כהנתן עליהן והווי להו זרים. רש"י: **[יא]** רחוץ כו'. גמר חקה חקה ממחסר בגדים. התם לענין אחולי עבודה, ולענין מיתה נמי אנו גמרינו לה מהתם. רש"י:

פרק יד - משנה ה

[יב] לגלגל. וימי הגלגל ארבע עשרה שנה שכבשו וחלקו. מפרש בגמרא:

פרק יד - משנה ו

[יג] כלומר כשתעברו את הירדן לא תקריבו בבמות כלל ככל אשר אנחנו עושים פה היום שאנו מקריבין במשכן חטאות ואשמות, אלא איש כל הישר בעיניו תעשו, דהינו נדרים ונדבות, כי בעוד שתכבשו ותחלקו לא באתם עד עתה אל המנוחה. ועברתם את הירדן וישבתם בארץ, הינו לאחר ירשה ושיבה. והיה המקום וגוי השמר לד וגוי הינו אסור במות. רש"י: **[יד]** של גג של נסרים. רש"י:

פרק יד - משנה ז

[טו] לנוב. כמו שניאמר [שמואל א כא]. אין לחם חל וגוי כי אם לחם קדש אשר לפני ה', אלמא שלחן ומזבח התם הווי. חרבה נוב בימי שאול, באו לגבעון כדכתיב [במלכים א ג] כי היא הבמה הגדולה. רש"י: **[טז]** דכתיב [שמואל א ז]

וַיְהִי מִיּוֹם שַׁבַּת הָאָרוֹן בְּקִרְיַת יַעֲרִים וְגו' וַיְהִיו עֶשְׂרִים שָׁנָה, וְהוּן מִשְׁחָרְבָה שִׁילָה שְׁנֵשֶׁבֶה הָאָרוֹן וְהַחֲזֹר לְקִרְיַת יַעֲרִים, וְאִז לְקַחוּ דָּוִד מִקִּרְיַת יַעֲרִים אַחֲרֵי שְׁמֵלֶךְ בְּחִבְרוֹן שְׁבַע שָׁנִים וּמֵלֶכֶד בִּירוּשָׁלַיִם שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ שָׁנִים כְּמִפְרָשׁ הַכֹּל בְּפֶתוּב, הָרִי חֲמִשִּׁים וְשֵׁשׁ שָׁנָה, וְשִׁלְמָה מֵלֶכֶד אַרְבַּע שָׁנִים כְּשֶׁבְנָה הַבַּיִת [בַּמְלָכִים א ו,], הָרִי חֲמִשִּׁים וְשֵׁבַע שָׁנָה: **[יז] עָרֵי יִשְׂרָאֵל**. דָּהָא בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא שָׁם עוֹשֶׂה בְמָה וּמִקָּרִיב. רַשִׁ"י. לְפִי שֶׁלֹא הָיוּ לְיִשְׂרָאֵל עֲדֵיו עָרִים בְּרִשׁוֹתָן אָבֵל הָיוּ עֲסוּקִין בְּכַבּוּשׁוֹן. הַרְמַב"ם:

פרק יד - משנה ח

[יח] נַחֲלָה. שְׁנֵתְקִימָה קִדְשֵׁתָה וְעַמִּידָתָה לְעוֹלָם, וְעָלֶיהָ אָמַר הַנְּבִיא [תְּהִלִּים צד] וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב, לְפִי שֶׁאָמַר בְּתַחֲלַת דְּבָרָיו שֶׁהַשֵּׁם בְּחֹר בִּירוּשָׁלַיִם לְשִׁכִּינָתוֹ וּבְחֹר בְּיִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ. אַחֲרַיְכֶם אָמַר שֶׁהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַר הָעַם הַזֶּה אֲשֶׁר בְּחֹר בּוֹ בְּמִקְוֹם הַהוּא אֲשֶׁר בְּחֹר בּוֹ. שְׁנֵאֲמַר [שֵׁם קִלְב] כִּי בְחֹר ה' בְּצִיּוֹן. הַרְמַב"ם. וְעֵינַי תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב: **[יט] הַקְּלָעִים**. לְפָנִים לְכַתְּלֵי הָעֶזְרָה. הַרְמַב"ם: **[כ] הַחוּמָה**. שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהִיא בְּמִקְוֹם מַחְנֶה יִשְׂרָאֵל שֶׁבַּמְדָּבָר, כְּדַכְּתִיב [דְּבָרִים יד] וְאֶכְלֶתָ שָׁם לְפָנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ. רַשִׁ"י:

פרק יד - משנה ט

[כא] וְכִלּוּמַר דְּעַקֵּר פְּרִשְׁתָּ שְׁחוּטֵי חוּץ עַל אוֹתָן שֶׁבַּמְדָּבָר נֶאֱמָרָה: **[כב] הַכִּי** פְּרָשׁוּ בְּבִרְיָתָא, דְּכָל הָעֵינָן שֶׁל אוֹתָהּ פְּרָשָׁה בְּתַחֲלַתָּה עַד פְּסוּק וְלֹא יִזְבְּחוּ וְגו' שֶׁעָנַשׁ כָּרַת עַל הַשּׁוֹחֵט בְּחוּץ וְהַמְעֵלָה בְּחוּץ, מְדַבֵּר בְּקִדְשִׁים שֶׁהַקְּדִישׁוֹן בְּשַׁעַת אֲסוּר בְּמוֹת וְהַקְּרִיבָן בְּשַׁעַת אֲסוּר בְּמוֹת, דְּהִינּוּ מִשְׁהוּקָם הַמְשָׁכָן. וּמִפְּסוּק וְלֹא יִזְבְּחוּ וְלִהְיוֹן מְדַבֵּר בְּקִדְשִׁים שֶׁהַקְּדִישׁוֹן בְּשַׁעַת הַתֵּר בְּמוֹת וְכַדְּכַתִּיב אֲשֶׁר הֵם זוֹבְחִים עַל פְּנֵי הַשְּׁדָה, וְהַכִּי מִשְׁמַע אֲשֶׁר הֵם זוֹבְחִים שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים לְשַׁחֵט בְּבִמָּה אִם הַקְּרִיבָה בְּשַׁעַת אֲסוּר בְּמוֹת כְּאֵלוֹ הַקְּרִיב עַל פְּנֵי הַשְּׁדָה. וְשֵׁם נֶאֱמַר וְהִבִּיאוּם לְה' מִצֹּת עֲשֵׂה. וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד מִצֹּת לֹא תַעֲשֶׂה. יְכוֹל יְהִי עָנוּשׁ כָּרַת, תִּלְמוּד לומר זֹאת לָהֶם וְכו', זֹאת לָהֶם עָנַשׁ עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, וְלֹא אַחֲרַת לָהֶם כָּרַת:

פרק יד - משנה י

[כג] פֶּרֶשׁ רִשְׁיִי וְזָבַחוּ זְבַחֵי שְׁלָמִים לַה' אֹתָם, וְאוֹקְמִינָא לְהַאי קָרָא בְּקִדְשִׁים שְׁהַקְדִּישׁוּן בְּשַׁעַת הַתָּר בָּמוֹת, וְכַתִּיב אֹתָם מְעוּטָא, אֲלֵמָּא זְבַחִים הוּא דְהוּוּ נְהִיגִי בְהוּ, וְלֹא עוֹפּוֹת וּמְנַחוֹת. וְעֵינָן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

[כד] הַזָּמֶן. דִּילִיף בְּבְרִיתָא מוֹזָאָת תּוֹרַת זְבַח הַשְּׁלָמִים, לַעֲשׂוֹת זָמֶן בְּבָמָה קִטְנָה כְּזָמֶן בְּמָה גְדוֹלָה: **[כה]** וְהַנּוֹתֵר. נְמִי מְפָגוּל יִלִּיף מְגִזְרָה שְׁוֹה דְעוֹן עוֹן. רִשְׁיִי: **[כו]** וְתִמְהַנֵּי לָמָּה לֹא פִרְשׁוּ כְּמוֹ בְּכָל מְקוֹם דְּמִתְנַתִּין פָּגוּל נוֹתֵר טָמֵא, דְּטָמֵא לְעֵנָן אֲכִילָה. וְכֹן פִּרְשׁ רִשְׁיִי, הָכָא וְטָמֵא נְמִי בְּהַאי פִּרְשֵׁתָא כְּתִיב, וְהִנֵּפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל וְגו':